

MUZ

709/I/II

MUZ 709/I/II
ZMKR. TUD. KÖNYVTÁR

ARCHIVUM

Minisztérium 45.000/1948. kfc. számú

körrendeletéhez.

Lelt. sz.:

1858

Leltározva 2010

40052/I/2.

Ideiglenes

Gyalogsági Harcszabályzat

(Gy. H. Sz.)

I. Rész

Honvéd Központi
Könyvtár

2. füzet:

BUDAPEST
IV., Vörösmarty-ut. 1.

2566
Az egyes csatár
A raj

A Honvédelmi Minisztérium kiadványa

17/20. 40-41. 59. 64. 65.

76. 77. 135. 150-159.

175-179. 203. 204

211-213.

1/2/5 5511

A Honvédelmi Minisztérium 45.000/1948. kfs. számú
körrendeletéhez

40052/I/2

Ideiglenes

Gyalogsági Harcszabályzat

(Gy. H Sz.)

1. Rész

2. füzet:

Az egyes csatár

A raj

Honvéd Központi
Könyvtár

BUDAPEST
IV., Vercses Pálné-u. 1.

A Honvédelmi Minisztérium kiadványa

Kiadja : Állami Lapkiadó Rt.

Felelős kiadó : Király Béla vk. alezredes

Szakra Irodalmi és Lapkiadóvállalat, Nyomdai Részvénytársaság
Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős nyomdavezető : Radnóti Karoly.

Második fejezet.

AZ EGYES CSATAR.

I. A csatár általános kötelmei:

29. A harc súlyos próbára teszi a harcos erkölcsi és fizikai erejét, valamint kitartását. Gyakran megerőltető menet után kell harcbalépnie és napokon át megszakítás nélkül, éjjel-nappal kell harcolnia.

A siker érdekében a csatár viseljen el minden nehézséget és nélkülözést. Őrizze meg frissességét, bátorságát és határozottságát. Keresse a találkozást az ellenséggel, hogy azt foglyulejtse, vagy megsemmisítse.

30. A csatár kötelelességei:

parancsnokának parancsait és utasításait ellentmondás nélkül, pontosan és gyorsan teljesítse;

ismerje saját feladatát, a raj és a szakasz feladatát;

tökéletesen ismerje, kiválóan alkalmazza és állandóan gondozza fegyverét;

a harcrendben ne hagyja el helyét, parancsnoka parancsai és utasításai szerint mozogjon, tartson állandó összeköttetést parancsnokával és szomszédaival;

bajtársaival állandóan együttműködve, segítse azokat tüzzel, szuronnal, kézigránáttal és gyalogsági ásóval. A harcban védje és óvja parancsnokát;

tüzeljen nyugodtan és pontosan;

ha löszere felét eltüzelte, ezt jelentse parancsnokának; az elesettektől és sebesültektől vegye el a löszert és a kézigránátot; a harcmezőn maradt löszert és kézigránátot szedje fel,

ha hátulról jön előre a küzdőkhöz, mindig hozzon magával löszert;

megállásoknál parancs bevárása nélkül azonnal rejtőzzék és ássa be magát;

állandóan figyelje a szomszédokat, a harc-területet és a légteret; észleleteit azonnal jelentse parancsnokának;

ha a parancsnok kiesik, haladéktalanul vegye át a rajparancsnokságot és folytassa a harcot;*

ha rajától elszakad, azonnal csatlakozzék a legközelebbi rajhoz és harcoljon annak kötelékében;

megsebesülés esetén kötözze be magát és harcoljon tovább; a segélyhelyre csak parancsnoka engedélyével mehet. Ilyenkor egyéni fegyvereit és egy doboz (tár) töltényt vigyen magával; ha sebesülés folytán mozgásképtelenné vált, fegyverét magánál tartva fedezze magát és várja meg a sebesültvivőket.

Sebesültek kísérése céljából a harcmezőt elhagyni tilos!

* Lásd 1. füzet 24. pont.

31. A csatár gyűlölje az ellenséget, őrizze meg a katonai titkot, legyen éber, kutassa fel a kémeket és bomlasztó elemeket, legyen könyörtelen a hazaárulókkal szemben.

A NÉPHADSEREG KATONÁJA
INKÁBB A HALÁLT VÁLASSZA,
SEMMINT A MEGADÁST, VAGY
HOGY BÄRMINŐ HADITITKOT
ELÄRULJON.

32. A csatár ne féljen az ellenséges géppisztolyosoktól és lángszórósoktól, legyen tudatában annak, hogy puska- és géppuskatűzzel megsemmisítheti azokat, még mielőtt fegyvereik hatásos távolságára megközelíthetnék őt.

33. A csatár tudjon harcolni a harcokcsik ellen. Ha a harcokcsik gyalogság nélkül támadnak:

harccocsi elleni kézigránátokkal és lánggránátokkal küzdje le azokat;

tűzeljen a harcokcsik látórésére;

dobjon kézigránátköteget és harcokcsi elleni aknát a harcokcsi hernyótalpa alá;

semmisítse meg tüzével a leküzdött harcokcsiból kiugró kezelőket.

A harcokcsi közvetlen közeledése esetén rejtőzék a harcokcsifedezékbe.

Ha a harcokcsik gyalogsággal támadnak, csak az erre külön kijelölt csatárok vegyék fel a harcot a harcokcsikkal; a többiek forduljanak tűzzel és kézigránáttal a harcokcsikat követő gyalogság ellen és azt a harcokcsiktól elszakítva semmisítsék meg.

34. A csatár kis csoportok parancsnokául is kijelölhető. (Pl. járőrparancsnokul, rejtett figyelőparancsnokul stb.) Ilyenkor felelős csoportja sikeres tevékenységéért és mindent el kell követnie, hogy feladatát megoldja.

35. A mérgesgázok elleni védő eszközökkel (gázálarc, gázvédőlepel, gázsebsomag) jól tudjon bánni.

II. A csatár különleges kötelmei.

(Kiegészítés a 29—35. pontokhoz)

Figyelő.

36. A harcmező állandó, folyamatos figyelésére külön figyelőket jelölünk ki.

Ezek megfigyelik:

az ellenséget (egységeinek helyzetét, mozgását, tűzfegyvereit, figyelőit, tisztjeit, harcokcsijait, lövegeit, repülőgépeit);

a saját egységnek és a szomszédnak mozgását és harctevékenységét;

a parancsnokot, vagy annak harcálláspontját; átveszik és továbbadják a légi, harcokcsi és gázriadó jeleket, valamint a többi lát- és hangjeleket;

ha a parancsnok harcálláspontját változtatja (mozog), a figyelő kövesse őt, szüntelenül folytatva a figyelést.

37. A figyelő kötetmei:

a figyelés megszakítása nélkül (fejének elfordítása nélkül) tegyen azonnal jelentést parancsnokának az ellenségnél, a szomszédoknál és saját egységénél történt minden fontos eseményről. A megfelelő vonatkozási ponthoz viszonyítva jelölje meg az észlelés helyét. (Jobbra, balra, távolabb, közelebb.)

Ellenséges repülőgépek (legalább három), harcokocsik, lovasság közeledése esetén, továbbá mérgezgázok észlelésekor: „L O V A S S Á G“, „R E P Ü L Ő“, „H A R C K O C S I“, „G Á Z“ jelzéseket adjon.

A figyelő az ellenség közellétére mutató észleleteit a legközelebbi parancsnoknak jelentse.

38. A figyelőnek adjunk feladatot, mutassuk meg neki a figyelési sávot és a vonatkozási pontokat.

Harcban való figyelés céljából a figyelő lehetőleg jól rejtett és széles kilátást biztosító kilátóponthon helyezkedjék el. A látást — különösen éjszaka — füleléssel és szaglással egészítse ki.

Éjjeli figyelésnél a figyelő ne magas kilátóponton, hanem mélyebben fekvő figyelőhelyen helyezkedjék el, hogy a megfigyelendő tárgyak háttere az égbolt legyen.

Ha a figyelő parancsot kap rá, észleleteiről vezessen figyelési naplót.

39. *A mesterlövész főfeladata* az ellenség mesterlövészeinek, tisztjeinek, figyelőinek, löveg- és géppuskakezelőinek (különösen az oldalozó- és zárótűzet lövőknek), a megállt harcokcsik kezelőinek, az ellenség alacsonyan repülő repülőgépeinek és általában minden fontos, rövid ideig mutatkozó és gyorsan eltűnő célnak (pillanate cél) megsemmisítése.

A harc eredményes megvívása érdekében a mesterlövész:

küzdje le *egy* lövéssel biztosan a célt;
tartsa kifogástalan állapotban fegyverét és a távesövet;

használja ki mesterien a terepet és a burkolóeszközöket;

hosszan és kitartóan figyeljen; a legjelentéktelenebb áruló jel alapján ismerje fel a célokat és becsülje meg pontosan azok távolságát;

óvatosan és az ellenség által észre nem véve, minél jobban közelítse meg a kiválasztott célt (védelemben, ha a helyzet úgy kívánja, menjen a legelső vonal elé), türelmesen várja ki (néha órákon át) a kedvező pillanatot és akkor biztosan küzdje le a célt; azután fedetten változtassa meg ismét helyét;

működjék éjjel, rossz időjárásban, változatos terepen, akadályok és aknák között is.

A mesterlövész nyomjelzőtölténnyel, vagy más eszközzel jelölje meg a gyalogságnak, tüzéségnek

és páncéltörő puskáknak a gyalogsági tölténnyel le nem küzdhető fontos célokat, harcokcsikat, betonerdőket, földerdőket és lövegeket.

A mesterlövész szükség esetén tudja a végsőkig fokozni a tűzgyorsaságot (roham elhárításánál) és kitűnően állja meg helyét a közelharcban. (Kézi-gránáttal, szuronnal, puskatussal.)

A géppisztolyos.

40. *Géppisztolyos csak kiváló, válogatott harcos lehet.*

A géppisztolyos működését jellemezze gyorsaság, bátorság, leleményesség és önállóság.

Támadjon gyorsan és meglepetésszerűen, okozzon tűzével veszteségeket, keltsen vakrémületet és tűnjön el ugyanolyan gyorsan és nyomtalanul. Ez a géppisztolyos rendes harcmódja.

41. *A géppisztolyos főfeladatai:*

az ellenséges szárnyakon, arcvonalak mögött leshelyekről működve élő erők, parancsnokok és törzsek megsemmisítése, összeköttetések elvágása;

harccselekmények végrehajtása harckocsin szállított kötelékben:

az ellenség harcrendjén való átszivárgás;

felderítés;

főellenállási vonalunk tűzének megerősítése;

arcvonalunk mögé beszivárgott ellenséges géppisztolyosok megsemmisítése;

a védelem mélységében folyó harcoknál az ellenség további térnyerésének megakadályozása (elreteszése);

harcmozdulatok leplezése.

A lőszeres.

42. A lőszeres feladata, hogy idejében gondoskodjék a tüzelőállásban lévő egységek harcészközeinek folyamatos szükségleteiről (lőszerről és egyéb anyagról, a géppuskánál kenőanyagról, olajról, vízről és tartalékalkatrészekről).

Lőszeresnek a raj bármelyik csatára kijelölhető. Ezért minden csatár tudja gyorsan és ügyesen megtölteni a hevedert és dobtárat és tudja azokat gyorsan és fedetten a tüzelőállásba juttatni.

A lőszeres ismerje pontosan a század lőszerfelvételező helyét.

A hírvivő.

43. *Hírvivőnek* nevezzük azt a harcost, akinek feladata a szóbeli és írásbeli parancsok, valamint jelentések továbbítása és a parancsnok jeleinek figyelése.

A hírvivő legyen élénk észjárású (irritudó), fürge, erős fizikumú, rendelkezzen jó látó, hallóképességgel és emlékezőtehetséggel.

A hírvivő ismerje pontosan parancsnokának tartózkodási helyét, ismerje ahhoz a parancsnokhoz vezető rejtett és fedett útvonalakat, ahová őt küldik. A parancsot, vagy jelentést kézhezvétele után tanulmányozza át, tartalmát ismételje meg és tudja pontosan, hogy kinek és mikorra kell azt továbbítani; az írásbeli jelentéseket tegye el úgy, hogy azokat ne veszítse el és gyorsan elővehesse.

A hírvivő továbbítsa a jelentést gyorsan és rejtve, találja meg azt a parancsnokot, akihez küldték; a jelentést idejében adja át.

44. A kézbesítés után a hírvivő azonnal térjen vissza az őt kiküldő parancsnokhoz, jelentse, hogy kinek és mikor adta át a parancsot vagy jelentést és mit észlelt útközben.

Ha a kézbesítés közben a hírvivő *megbetegszik, vagy megsebesül*, adja át megbízatását közvellenül, vagy bajtársai útján a legközelebbi parancsnoknak, hogy az idejében eljusson a címzetthez.

45. A kézbesítendő okmány *semmi körülmények között sem kerülhet az ellenség kezébe*. Ezért, ha a hírvivőt fogságbaesés veszélye fenyegeti, köteles a kézbesítendő okmányokat megsemmisíteni. (Elégetni, széttépni, lenyelni, vagy földbe ásni.)

A hajtó.

(A géppuskás járműnél, az aknavetőnél és a löszeres taligánál.)

46. A hajtó hajtja a lovakat, felelős azok állapotáért és jó ápolásáért, a szerszámért, a kocsit és a málháért.

A hajtó szállítsa idejében és épségben rendeltetési helyére a fegyvert, löszert, vagy hadianyagot. A hajtó ismerje a géppuska (aknavető) felvételező helyét és az oda vezető rejtett utakat;

szakszerűen álcázza és rejtse a kocsit és lovakat, ásson árkot *önvédelemre* és készítsen fedezéket a lovak részére;

figyelje a parancsnok jeleit és parancsait, azokat gyorsan és pontosan teljesítse;

szükség esetén hajtson a lehető leggyorsabb járműdban, de úgy, hogy az anyag és lovak kárt ne szenvedjenek;

egysége jellegének megfelelően legyen a hajtó kiképzett géppuskás, aknavető vagy lövész.

Az őrszem.*

47. Az őrszemet meghatározott terepsáv megfigyelésére vagy a tábori őrs, vagy valamely egység (pl. szakasz, század) állítja fel.

Feladata, hogy az őrzendő vonalon keresztül-menőket feltartóztassa és hogy a táboriőrsöt (az őt felállító egységet) az ellenség közeledésére figyelmeztesse. Az őrszem *csak* a táboriőrs parancsnokának, vagy (ha a főőrs állította fel) a főőrs parancsnokának van alárendelve; egyéb őrszemek az őket felállító egység parancsnokának vannak alárendelve (szakasz, századparancsnok).

Az őrszem legfőbb kötelessége, hogy parancsnokát az ellenség megjelenésére figyelmeztesse.

48. *Az őr és őrtárs* együttesen figyeljenek. Űgy helyezkedjenek el, hogy az ellenség ne vegye őket észre és hogy nappal halkán szóval és jelekkel, éjjel suttogással közlekedhessenek egymással. Az *őrszem* szolgálatáért az *őr* felelős. Az *őrtárs* alá van rendelve az *őr*nek; teljesítse annak parancsait és segítsen neki a figyelésben.

Az *őr* és *őrtárs* fegyvere állandóan teljes tárral betöltve legyen és azt nem adhatják ki kézből; tartsanak dobáshoz készen kézigránátokat, harcokosi elleni gránátokat és lánggránátokat.

49. Az *őrszem* részére olyan helyet válasszunk, hogy az *őr* és *őrtárs* az ellenség elől rejtve legyen, de széles figyelési lehetőséggel rendelkezzenek.

* Megjegyzés: Minden *őrszem* kettős: egyikük, a parancsnok az «*Őr*», a beosztott pedig az «*Őrtárs*».

Egyikük a jobb megfigyelés érdekében épületre, fára mászhat, ebben az esetben a másik maradjon lent. Az őr és őrtárs ássa be magát, anélkül, hogy a figyelés megszakadjon.

50. Az őr és őrtárs maradjanak néma csendben, ne dohányozzanak és semmi más módon ne árulják el magukat.

Ellenséges tűz, por, vagy zaj észlelése esetén az őr parancsára az őrtárs tegyen erről jelentést a táboriőrs parancsnoknak, (az őrszemet felállító parancsnoknak) az előre megbeszélte jellel.

Az ellenség meglepetésszerű támadása esetén az őrszem nyisson tüzet.

51. Az őrszem senkit sem engedhet át, sem saját csapataink felől, sem az ellenség felől. Az őrszemhez közeledőket az őr „Á L L J” kiáltással állítsa meg nappal 75 m távolságra, éjjel, amint észreveszi.

A megállított személynek adjon az őr parancsot, hogy forduljon arccal az ellenség felé, tegye le a fegyverét és távolodjék el attól. Ezután az őr az őrtárral hívassa ki a táboriőrs parancsnokát (az őrszemet felállító parancsnokot) és annak megérkezéséig ne engedje, hogy a megállított elmozduljon a helyéről: ne kezdjen vele beszélgetést és tartsa fegyverét állandóan lövésre készen.

Ha az őrszemhez közeledő, az őr „állj” kiáltására nem áll meg, az őr köteles löni.

52. Az őrszem felváltásánál az őrt az őrtárs, az őrtársat pedig a táboriőrs egyik csatára váltja fel. Az őrszem felváltása *nappal* 1—3 óránként, szabálytalan és rendszertelen időközben történik, *éjjel* két óránként, *télen* az időjárástól függően.

53. Az őrszem *figyelmeztesse az ellenség közeledésére* a táboriőrs parancsnokát (az őrszemet felállító parancsnokot), ezután annak parancsa szerint cselekedjék.

Rejtett figyelő.

54. Az ellenség megfigyelésére, valamint, hogy saját egységünket az ellenség támadására figyelmeztethessük, a főőrstől, vagy a védelemben lévő egységtől néhány fontosabb irányban *rejtett figyelőket* küldünk ki.

A *rejtett figyelők* települjenek olyan rejtek-helyekre, ahonnan a legjobban figyelhetnek, vagy az ellenség legvalószínűbb megközelítési útjaira. A rejtett figyelő legyen mindig teljes harcászultságban, figyeljen, füleljen és szaglásszon, nem érezhető-e mérgezőgázok.

Rejtett figyelőbe három csatárt küldünk, közülük az egyiket kijelöljük parancsnoknak.

A rejtett figyelő tagjainak tilos dohányozni, beszélgetni, vagy bármivel elárulni magukat. A rejtett figyelő ne állítson meg senkit, ne szólítson meg senkit; egyes embereket és az ellenség kisebb (2—3 fő) felderítő csoportjait engedje át. Az ellenség nagyobb csoportjainak, vagy harcokcsijainak megjelenését a rejtett figyelő parancsnoka azonnal jelentse az őt kiküldő parancsnoknak. Az ellenség váratlan támadása esetén a rejtett figyelő nyisson tüzet és visszavonulás közben folytassa az ellenség figyelését.

A rejtett figyelő elrendelt figyelési idejének letelte után, vagy az előre megállapított jelre önállóan, rejtve vonuljon be.

Harmadik fejezet.

A LÖVÉSZRAJ.

I. Általános határozványok.

55. *A lövészraj a gyalogság legkisebb egysége, elemi sejtje.* Feladatait tűzzel, szuronnyal, kézi-gránáttal és lánggránáttal oldja meg.* A lövészraj lövészszakasz kötelékben vagy önállóan működik.

56. A rajparancsnok a harcban lássa rajának összes csatárait és tudja mindegyiküket személyesen vezetni.

57. A rajparancsnok minden esetben rendelje el a raj *harcbeosztását*; jelölje ki a figyelőket; a hírvivőket és a lőszerest.

58. A rajparancsnok a lőszerpótlást a század-felvételezőhelyről eszközölje.

II. A lövészraj támadásban.

59. *A lövészraj támadásban bátran és határozottan harcoljon.* Tüzével fogja le az ellenség tüzefegyvereit, gyorsan közelítse meg az ellenséget és kézi-gránátdobás után, közelharcban semmisítse meg, vagy ejtse fogságba.

* Gyújtóanyaggal töltött kézi-gránát.

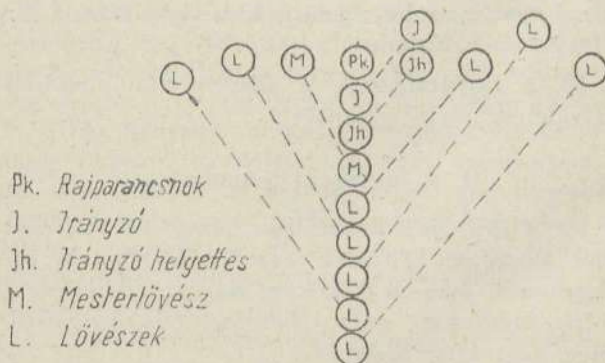

60. A szakasz szétbontakozása után a rajparancsnok rejtve vezesse raját az elrendelt irányba s közben figyelje a szakaszparancsnok jeleit.

A raj az elérendő első terepszakaszig (tüzelőállásig), fedezéktől-fedezékig mozogva, a terepet, valamint a géppuskák, aknavetők és tüzérség tüzét jól kihasználva, gyorsan haladjon előre a mindenkor legmegfelelőbb harcalakzatban (oszlop, egyesével, vagy kettésével, csatároszlop, csatárlánc).

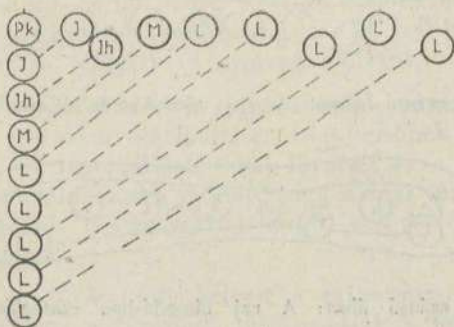
A nyílt tereprészeken a raj oszlop egyesével, vagy csatárláncalakzatban, nagyobb szökélésekkel haladjon át, kihasználva az ellenség tűzszüneteit.

61. Oszlop- vagy csatároszlopalakzathból csatárlánc alakítását következőképen rendeljük el:
Példa: „2. raj! Irány a nagy jegenye, iránycsatár Kovács honvéd, középre (jobbra, balra) CSA-TÁRLÁNC!” (1—3. ábra.)

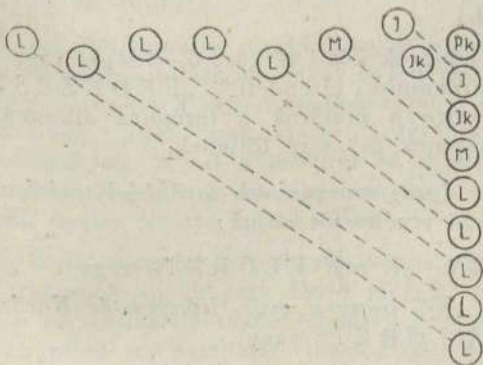

1. számú ábra: Csatárlánc alakítása oszlopból, a középre.

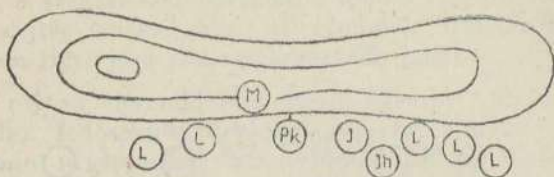

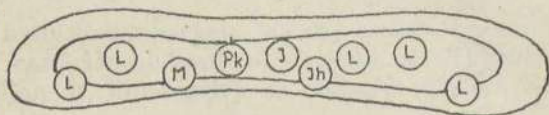
2. számú ábra: Csatárlánc alakítása oszlopból, jobbra,

3. számú ábra: Csatárlánc alakítása oszlopból, balra,

4. számú ábra: A raj támadáshoz készenlétben,

5. számú ábra: A raj támadásban csatárláncban.

A vezényszó elhangzása után az iránycsatár folytatja menetét a megjelölt iránytárgy irányába, a raj többi csatára pedig kifut az iránycsatár vonalába.

A csatárok közti térköz: 6—8 lépés vagy amit a rajparancsnok elrendelt.* „F E D E Z É S !” vezényszóra a csatárok a terephez alkalmazkodva lefekszenek és csőre töltenek.

62. *A raj mozgásának továbbfolytatására a következő vezényszót adjuk:*

Példa: „1. raj! E L Ő R E !”, vagy

„1. raj! irány a gyár, iránycsatár Kovács honvéd, E L Ő R E !” vagy

* A rajparancsnok elrendelheti a nagyobb térközt is.

„Szökelés! jobbról (balról) egyesével (kettesével), iránycsatár Űveges honvéd, a fehérvirágos bokorig, E L Ő R E !“

A „SZÖKELÉS“ figyelmeztetőre a sorra következő csatár csőre tölti és elsülés ellen biztosítja fegyverét, majdpedig az „E L Ő R E“ vezényszóra felugrik és gyorsan előrefut.

63. A golyószóró a rajparancsnok parancsa szerint változtat tüzelőállást: vagy elsőnek foglalja el az új tüzelőállást, a raj lövészei és a szomszédok tűztámogatása mellett vagy a régi tüzelőállásból előbb tűztámogatást nyújt a lövészek előrejutásához.

64. A készenléti helyen a rajparancsnok szervezze meg a figyelést, tájékozódják a terepen az előnyomulás területéről és arról a terepszakasról, melyre a szakaszparancsnok a rajt előreküldte, adja meg rajjának a feladatot és rendelje el a beását. (4. sz. ábra.)

65. Az előnyomulás megkezdésekor saját tüzét, a rejtett előnyomulási vonalakat és fedezékeket kihasználva vezesse a rajparancsnok raját a szakaszparancsnok által meghatározott terepszakasra (tüzelőállásba). A raj a tereptől és az ellenséges tűzhatástól függően gyors lépésben, vagy szökellésekkel, esetleg kúszva halad előre.

66. Nyílt terepen és erős ellenséges tűzben a rajparancsnok egyébkénti, rövid szökeléseket rendeljen el s ehhez a tűztámogatást szervezze meg. Az elrendelt terepszakaszt (tüzelőállást) elérve, a csatárok haladéktalanul beássák magukat, kihasz-

nálva a gödröket, gránátölcsérekét és más fedezékeket. A tüzelést öntevékenyen vagy a rajparancsnok parancsára kezdjék meg.

Az iránycsatár elsőnek szökel előre.

67. A rajparancsnok ügyeljen arra, hogy a csatárok előremozgás közben betartsák a rejtőzésre adott utasításait, hogy a terep egyenetlenségeit, a terep színét, a terepfedezetet (növényzetet) és a gránátölcsérekét kihasználják, hogy az előlévők-höz igazodjanak és szigorúan betartsák a megadott irányt.

68. *A szökelés hossza és gyorsasága a tereptől és az ellenség tüzétől függ.* Minél nyiltabb a terep és minél erősebb az ellenség tüze, annál rövidebbek és gyorsabbak legyenek a szökelések.

69. A csatár a szökelést meglepetésszerűen hajtsa végre. Az ellenséges tűz gyengülését kihasználva, hirtelen ugorják fel és fusson előre; a szökelést befejezve kő gyanánt vágódják el, majd *rejtve kússzék oldalt*; ezután foglaljon tüzelőállást.

70. A *rajparancsnok* a szakaszparancsnok által megjelölt terepszakaszt (tüzelőállást) (5. sz. ábra) elérve szervezze meg tüzét a további előrejutáshoz; jelölje ki a szakaszparancsnok által elrendelt következő terepszakaszig (tüzelőállásig) az előreküzdés útját, adjon parancsot a tüztámogatásra, majd gyorsan rántsa előre raját.

71. A raj előrejutását akadályozó ellenséges tüzfegyverek lefogására a rajparancsnok a szakaszparancsnok parancsára vagy saját elhatározásából

nyítja meg a tüzet: a golyószóróval 800 méterről; a kiváló lövészekkel 600 méterről, a többi puskás csatárral 400 méterről.

72. Az ellenség tüzéségi vagy aknavetőtüzéből a raj előremozgással vonja ki magát, anélkül, hogy eredeti irányától eltérne.

73. A támadás folyamán a rajparancsnok figyelje a szomszéd rajok tevékenységét, használja fel azok sikereit és tüzét az előretörésre; ha szomszédját az ellenséges tűz megállítja, a rajparancsnok segítse azt saját tüzével előre.

Az ellenség tüzének gyengülése, saját tüzünk erősödése parancs a raj előretörésére.

A szomszéd rajok egymásnak segítve küzdjék le az előrejutást gátló akadályt.

74. *A raj a rohamtávolságot a tereptől, az ellenséges tüztől és akadályoktól függően, de az ellenséghez minél közelebb válassza.*

A szakaszparancsnok által elrendelt rohamállás elérésekor a rajparancsnok mutassa meg a terepen a csatároknek a betörés helyét, adja meg a roham előtti és alatti tűzfeladatokat és egészítse ki a raj lőszerkészletét.

75. A szakaszparancsnok parancsára (jelére) a rajparancsnok felhívja raját és a „roham“ figyelmetetőt adja. Pl.: „I. R A J, R O H A M !“

A csatárok erre csöretöltik fegyverüket és előkészítik kézigránátjaikat, ezután a rajparancsnok a szakaszparancsnok parancsára vagy jelére a következő vezényszót adja: „H A J R Á !“

A raj gyorsan és futás közben tüzelve, a *tömörülést* kerülve rohanjon előre, hogy az ellenség közeli távolságról leadott tüze ne okozzon sorai-
ban veszteséget.

76. Tüzérségi és aknavetőtámogatás mellett tá-
madó raj *minél jobban zárkózzék fel a saját tüzre.*

*A tüzérségi és aknavetőtüztől való lemaradás
vagy elszakadás csak az ellenségnek kedvez, saját
veszteségeinket pedig növeli.*

77. Az ellenségtől 40—50 méter távolságra érve,
a raj „*hajrá*“ kiáltással határozottan és sebesen
rohanjon rá az ellenség állásaira és semmisítse
meg az ellenséget közvetlen közelből leadott tüz-
zel, kézigránáttal, szuronnyal és puskatussal.

*A golyószórós csatárok a rajjal együtt roha-
mozva menetközben tüzelnek.*

78. Az ellenség gyenge pontját *felfedezve* (lefo-
gott fészek, tűzszegény közbeeső terület), a raj
haladéktalanul törjön oda előre még abban az
esetben is, ha ez ideiglenesen eltéríti őt a kijelölt
iránytól és rohamozzon az ellenség oldalába vagy
hátába.

79. Miután a raj betört az ellenség állásaiba, a
szakaszparancsnok parancsára vagy a rajparancs-
nok saját kezdeményezésére használja fel az ott
talált rejtett utakat, futóárkokat és lövészárkokat
és tüzét megszervezve, támadjon az ellenség olda-
lába és hátába, egyben *készüljön fel arra, hogy az
ellenség ellentámadását elhárítsa.*

80. A sikeres árokharc követelményei:

az árokharcot kézigránáttal, szuronnal és géppisztollyal, kis csoportokban kell megvívni,

a lövészárokb (futóárokb) való beugrás előtt oda néhány kézigránátot kell bedobni,

fedezékbe és óvóhelyekbe előbb kézigránátot vagy lánggránátot kell dobni,

az árok minden törésénél meg kell állni és kézigránáttal vagy tőzzel ártalmatlanná kell tenni a következő árok részben lévő ellenséget,

az árokban lévő akadályokat kézigránátokkal kell felrobbantani, a tőskésdrótakadályokat ki kell dobálni,

figyelmesen fel kell kutatni az aknákat és meg kell azokat jelölni,

az ellentámadásokat *az árok elhagyása nélkül* vissza kell verni,

ha az árokban nem lehet előrejutni, rejtve el kell azt hagyni és a következő árok részt kézigránáttal és tőzzel megtisztítva, kitartóan folytatni kell abban az előrehaladást.

81. EGYETLEN CSATÁR EREDMÉNYES ELŐREHALADÁSÁT IS HALADÉKTALANUL TÁMOGATNI KELL A TÖBBI CSATÁRNAK ÉS AZ EGÉSZ RAJNAK.

HARCBAN CSAK A LEGELŐLLÉVŐKHÖZ LEHET IGAZODNI.

82. Ha a támadásban harckocsik is résztvesznek, a raj a rohamtávolság eléréséig közvetlen közlől kövesse azokat, ne szakadjon el tőlük, hanem

velük együtt törjön az ellenség állásaira; maradjon a továbbiakban is szoros összeköttetésben a harckocsikkal, tüzellel, szuronnyal semmisítse meg az ellenséges gyalogságot és a páncéltörő eszközök kezelőit.

A harckocsi lemaradása vagy a kötelékből való kiesése esetén a raj folytassa egyedül előretörését.

83. Szakaszkothelékben lévő raj az ellenség ellentámadásait tüzellel és határozott, bátor rohammal hárítsa el. *A harckocsival ellentámadó ellenséget fogadja a raj tüzellel, kézigránáttal, lánggránáttal és küzdje le puska- és golyószórótüzellel a harckocsikat követő gyalogságot.*

Ha az ellentámadás a szomszéd ellen irányul, a rajparancsnok segítse azt tüzellel és határozott előretöréssel.

84. Ha bátor és kitartó harc ellenére az ellenség a rohamot megállította, a raj lövészárkokat és töléseceket felhasználva, gyorsan vesse meg a lábát az elért terepszakazon. A rajparancsnok rajának rendezése után fogja le tüzellel az ellenséget, majd a szomszédos tűzeszközökkel együttműködve ismétlje meg a rohamot és hajtsa végre a kapott feladatot.

85. *A visszavonuló ellenséget hevesen kell üldözni, utánnomulással vagy rövid megállásokból leádoth tüzellel, különösen, ha tömörülni akar. A rajparancsnok szakaszparancsnokával állandó összeköttetést tartva, bátran rántsá előre raját, nem törődve a még ellenálló tűzfészkekekkel, mert ezek megsemmisítése a rajt követő egységek feladata.*

86. *Éjjel és ködben végrehajtott támadásnál* teljes mértékben ki kell használni a meglepetést az ellenség megsemmisítésére. A raj teljes csendben és gyorsan közelítse meg az ellenséget. Tüzelés és „hajrá” kiáltás nélkül rohamozzon és szuronnal, meg kézigránáttal semmisítse meg az ellenséget. A rajparancsnok ilyenkor cselekedjék rendkívül bátran és határozottan, tartsa be a kijelölt irányt és tartsa fenn szakaszparancsnokával az összekötést.

Ha az ellenség a terepet megvilágítja, a raj gyorsan fedezze magát és amint ismét beáll a sötétség, haladéktalanul folytassa az előnyomulást.

87. *Támadásban a kölcsönös együttműködés alapja* a saját feladatnak, a szomszédok és a megerősítő tüzefegyverek feladatának ismerete. Az együttműködés érdekében meg kell valósítani:

a rajon belül

a golyószórók és a lövészek kölcsönös tüztámogatását a támadás alatt és különösen az ellenség védelmi rendszerében folyó harc közben;

a géppuskák, aknavetők, tüzérség és a repülők tüzének azonnali kihasználását az előretörésre;

harckocsikkal való támadásnál:

a raj le nem szakadva, elszántan törjön előre; tüzével semmisítse meg az ellenség páncéltörő lövegeinek, aknavetőinek, páncéltörő puskáinak, géppuskáinak és egyéb páncéltörő eszközeinek kezelőit;

az ellenség felfedezett páncéltörő lövegeit fontosabb ellenállási fészkeit és harckocsiakadályait

előre megbeszélte jelekkel tudassa a harcokocsikkal; a harcokocsiakadályok (árkok, bakok, aknák) leküzdésében nyújtson a harcokocsiknak segítséget; a sérült harcokocsi kezelőit segítse meg;

a szomszédok előrejutását gátló ellenséges tűzeszközök kezelőit küzdje le;

a szomszédok tűzét használja ki a gyors előretöréshez;

az ellenség elleni rohamot együttesen kell végrehajtani.

III. A lövészraj védelemben.

88. A lövészraj védelemben — szakaszvédőkörletben — 40—50 méter kiterjedésben rendezkedik be. A rajparancsnok mutassa meg a vonatkozási pontokat, a figyelési és tüzelési sávokat, a főléirányt és a szomszédokkal való tűzősszeköttetés céljából szükséges mellékléirányokat.

A raj szívósan tartsa védőállását.

89. Miután a rajparancsnok megkapta a szakaszparancsnok parancsát, állítsa fel a figyelőket, vegye fel az összeköttetést a szakaszparancsnokkal és a szomszédokkal, szemrevételezze védőkörletét, adja meg minden csatárnak a feladatát, adjon parancsot a figyelés és kilövés megjavítására és állapítsa meg a lövészárkok, futóárkok, fedett árkok és váltóállások kiásásának sorrendjét.

90. A raj számára kijelölt tüzelési sávban az összes tűzeszközök tudjanak hatni.

A raj védőállása legyen az ellenség földi és légi figyelése előtt rejtve.

A védőállás mélységében elhelyezett rajnak legyen jó kilövése a saját arcvonálrészen, valamint az elhelyezkedő rajok térközeibe és ezek szárnyaira, a váltóállásának pedig hátrafelé is. Az árkok kiásása alatt is legyen a raj teljes harckészültségben, a fegyverek a csatárok közelében feküdjenek. Az ellenség figyelése egy pillanatra sem szünetelhet.

91. Mindaddig, míg a rajnak nem kell tüzet nyitnia, a figyelők kivételével az összes csatárok tartózkodjanak a fedezékben.

A rajparancsnok parancsára a csatárok egyszerre vagy egymásután foglalják el az állást, felhasználva az összekötő árkokat vagy a fedett megközelítési útvonalakat.

92. A szakaszparancsnok parancsára a raj az ellenséges felderítőket golyószórótűzzel vagy a kiváló lövészeknek váltóállásokból leadott tűzével veri vissza.

93. A raj a támadó ellenségre a tüzet golyószóróval 800 méter, a kiváló lövészekkel 600 m, az összes többi lövészekkel pedig 400 méter távolságból nyitja meg. *A raj gátolja meg az ellenségnek a rohamtávolságban való gyülekezését* azáltal, hogy tűzével már a legkisebb előnyomulási kísérletet is megghiúsítja.

94. *Ellenséges harckocsik felfedezését* a rajparancsnok jelentse azonnal a szakaszparancsnoknak.

a páncélelhárító egység parancsnokának vagy adjon jelzést a lövegnek, a csatároknak pedig szabja meg feladatukat a harcokosi lekiüzdésében.

95. Az alacsonyan repülő támadó repülőgépekre a parancsnok vezényszavára 500 m-es távolságról megnyitott ösztüzet adjon le a raj.

96. *A támadásba lendülő ellenség elhárítására a raj fokozza tüzét a legszélső határig és az ellenséget még a főellenállási vonal előtt semmisítse meg. A raj állásait 25—30 méterre megközelítő ellenséges gyalogságot a raj összes csatárai kézigránátdobásokkal és tüzrel semmisítsék meg.*

Az öszekötőárkok előzönlését, bakokkal, valamint más különféle akadályokkal és kézitusával akadályozzuk meg.

97. *Ellenséges harcokosik támadása esetén az elhárításra kijelölt csatárok kötelesek a harcokosikat leküzdeni. A többi csatár a harcokosikat követő és a harcokosikra kapaszkodó gyalogságra tüzel. Ha a harcokosik a lövészárkot elérték, a csatárok elrejtőznek a harcokosifedezékben.* A harcokosik áthaladása után a raj az összes eszközök felhasználásával semmisítse meg a harcokosit követő gyalogságot.*

98. *Ha az ellenség a rajt oldalba támadja, akkor a rajparancsnok a tüzelést az eredeti irányban*

* Az ellenséges támadás irányára merőleges, igen keskeny és mély (1.20 m) árokdarab, mely a harcokosi és repülőátadás ellen nyújt védelmet.

folytatva, összpontosítsa tüzeszközeinek zömét a támadó ellenségre.

A térközbe benyomult ellenséget a raj tűzzel köteles megsemmisíteni, anélkül, hogy a tüzelési sávban beszüntetné a tüzelést.

99. Ha az ellenség a szomszéd ellen támad, a raj köteles a szomszédot segíteni, a támadó ellenséget pedig tűzzel leküzdeni.

100. *A védőállás mélységéből végrehajtott ellentámadást a raj tűzzel támogassa és a szakaszparancsnok parancsára csatlakozzék az ellentámadó egységhez, hogy az ellenséget együtt semmisítsék meg. A visszavonuló ellenséget a raj tűzzel üldözi.*

101. *Ha köddel vagy ködösítéssel számolhatunk, valamint a sötétség beállta előtt a rajparancsnok rajával felkészül a korlátozott látási viszonyok között történő tűzvezetésre.*

102. *A raj kizárólag a szakaszparancsnok parancsára vonulhat vissza. A visszavonulás rejtve, fedezővonalról fedezővonalig történjék. Az ellenségről való leválást észrevétlenül kell végrehajtani, az ellenséges tűz gyengülése pillanatában vagy a saját tüzéség, aknavetők, légierők tüzet és füstjét kihasználva.*

A visszavonulást a golyószórók tűztámogatása mellett a lövészek kezdik meg. A terepet jól kihasználva egyenként vagy csoportosan vonulnak vissza.

A golyószóró utolsónak vonul vissza, miközben a lövészek tűzzel támogatják.

Az egész raj együttesen csak akkor vonulhat vissza, ha a mélységből kap tüztámogatást, valamint füst, köd és sötétség leple alatt.

A rajparancsnok a golyószóróval együtt utolsónak vonul vissza.

IV. A lövészraj felderítésben.

(Mint felderítő járőr.)

103. A raj az ellenséget meghatározott ponton vagy irányban deríti fel, megállapítja róla, *mikor és hol van*, milyen és mekkora ereje van és mit csinál. A terepet felderítve megállapítja a rejtett megközelítési útvonalakat, utakat, gázlókat, erdőket.

A rajt, mint felderítő járőrt, a felderítést végző szakasz, vagy század (felderítő osztag), vagy pedig valamely nagyobb gyalogsági egység különíti ki. A felderítő járőrnek alárendelhetünk páncéltörő puskát, vagy 50 mm-es aknavetőt.

A raj felderítését figyeléssel és harccal hajtja végre, a saját csapatoktól nappal 2 km, éjjel pedig 1 km távolságig.

104. A rajparancsnok, miután a feladatot és a térképet (vázlatot) megkapta, mielőtt feladatába kezdene, az alábbi tevékenységet végzi el:

a vázlat alapján tanulmányozza a megjelölt irányban a terepet, az előnyomulás és a visszavonulás útvonalát;

megjelöli a készenléti helyet, kijelöli a terepkutatókat, a járőr útvonalát és alakzatát, a közbeeső terepszakaszokat, a felderítendő tereptárgyakat és terepfedezetet, megbeszéli a terepkutatókkal való összeköttetés célját szolgáló lát- és hangjeleket;

ellenőrzi a raj harckészültségét;

elveszi a raj csatáraitól az összes okmányokat, feljegyzéseket, leveleket és azokat a század szolgálatvezetőjének adja át.

105. A készenléti helyen a rajparancsnok figyelt állít, tájékoztatja a csatárokat a terepről és megadja számukra a feladatot.

106. *A felderítést a rajparancsnok személyesen vezesse.*

Sajátmagának, valamint a zömnek a biztosítására a terep átkutatására küldjön a rajparancsnok előre és, amennyiben szükséges, az oldalakba terepkutatókat (páronként), akikkel tartson látó- és hallóösszeköttetést. A terepkutatókat nappal 300. éjjel pedig 100 méter távolságig lehet kiküldeni. A hátrafelé való figyelésre és biztosításra egy főt jelöl ki, aki a járőrt, a terep szerint, nappal 100—200 méterre követi.

A terepkutatóknak a rajparancsnok rendelje el: a zömtől való távolságukat;

mozgásuk irányát;

azt, hogy mit kell megállapítaniuk és megvizsgálniuk,

a hang- és látjeleket arra az esetre, ha az ellenség harcokcsijaival, lovasaival, gyalogosaival találkoznak, vagy ha elgázósított területeket észlelnek.

107. A terepkutatók a terep, az ellenség szakadatlan figyelése és egyéb kötelességük csorbítatlan ellátása mellett tartsanak állandó összeköttetést az őket kiküldő parancsnokkal.

A terepkutatók feladatukat *figyeléssel* hajtásák végre olymódon, hogy ők mindent lássanak, de az ellenség őket ne lássa. A fontos észleleteket a megbeszélte jelekkel haladéktalanul jelentsék a parancsnoknak, — az ellenség váratlan támadását pedig lövéssel jelezzék.

108. A terepkutatók óvatosan, ügyesen és gyorsan kutassák át a tereptárgyakat és terepfedezetet (épületet, facsoportot, bokrokat), figyeljenek minden jelre, melyből az ellenség jelenlétére lehet következtetni (harcokcsik és lovak nyomai) és minden észlelt dolgot azonnal jelentsenek parancsnokuknak.

109. Mind a terepkutatók, mind a zöm terepszakasról-terepszakaszra nyomulnak előre. Mozgásuk szökélésszerűen, fedve és rejtve történjék.

110. Az egyes terepszakaszok elérésekor a terepkutatók gyorsan állapítsák meg elsősorban azt, hogy mi van a fedezővonal mögött, — nehogy csapdába essenek, — ezután pedig előbb nagyjából, majd részletesen vizsgálják át az előterepet. Ha meggyőződtek arról, hogy nincs ellenség, egyikük kússzon a fedezővonal mögé és ott adja a

„*nincs ellenség*“ jelet, majd ismét visszakúszva együtt figyeljék tovább a terepet a rajparancsnok megérkezéséig.

111. A rajparancsnok, miután a terepszakasgra érkezett, rendelje el a további teendőket: mutassa meg a terepkutatóknak a következő terepszakaszt és rendelje el az előnyomulás folytatását.

Eközben a raj a kilátópont közelében, a fedezővonal mögött helyezkedjék el és legyen tűzkészültségben.

112. Ha a járőr *akadályokra* bukkan, a rajparancsnok állapítsa meg: védi-e azokat az ellenség, vezet-e rajtuk keresztül átjáróút, illetőleg megkerülhető-e. Amit felderített, azt a terepen feltűnően megjelöli. Ha az akadályt nem védi az ellenség, a járőr az átvezető utak, vagy kerülő utak segítségével áthalad rajta; ha ilyenek nincsenek, átküzd magát az akadályon. A felfedezett akadályokról küldjön a rajparancsnok jelentést az őt kiküldő parancsnoknak.

113. *Ha a terep fedettsége megköveteli*, a rajparancsnok erősítse meg a terepkutatókat. Ilyenkor a terepkutatók legyenek különösen éberek, nehogy a raj csapdába essen vagy aknákra fusson.

A megerősítésül kiküldött terepkutatók a feladat végrehajtása után csatlakozzanak a rajhoz.

114. *Egyedülálló épületeket* a terepkutatók a következőkép vizsgálják át: előbb kívülről — rejtve körüljárják, majd belülről folyamatosan átvizsgálják az összes helyiségeket, pincéket és a pad-

lást. *Házcsoportot* először távolról, alkalmas helyről figyeljenek meg; állapítsák meg, hogy nincs-e ellenség által megszállva. Különös figyelmet kell fordítani a kiemelkedő pontokra és más alkalmas helyekre, ahonnan az ellenség figyelést folytathat (fák, háztetők és ablakok). Ezután hajtsák végre az épületek átvizsgálását. Eközben a zöm teljes készültségben legyen, hogy a terepkutatóknak haladéktalan tüztámogatást nyújthasson.

115. *Lakott helységek felderítését* a különálló, szélső házak átvizsgálásával kell kezdeni. A helyi lakosságot előbb ki kell kérdezni, hogy tartózkodik-e ellenség a helységben és csak ennek végrehajtása után szabad hozzálátni a többi házak átvizsgálásához. Fel kell deríteni az aknákat, csapdákat és meg kell azokat jelölni. A helység elhagyását a raj úgy hajtsa végre, hogy a lakosság ebből ne következtesse a tényleges előnyomulási irányra.

116. *Kisebb erdő* (erdőparcella) felderítésénél a terepkutatók annak szegélyét és belsejét lejárják. A nagy, de ritka erdőt a terepkutatók csatárláncban vizsgálják át. A sűrű erdőt a párhuzamos utak és irtások mentén kell átvizsgálni; eközben nagy figyelmet kell fordítani a fák törzsére, koronájára, a kidőlt fákra és bokrokra. Különös gondal vizsgáljuk át az irtásokat.

A raj zöme vagy úton, vagy iránytű szerint, rendszerint oszlop egyesével, gondosan a terephez alkalmazkodva és a terepkutatókkal látó összekötetésben haladjon.

Kis csalitokban, bokrokon csak a terepkutatók hatoljanak át; a raj zöme kerülje ki azokat.

117. *Szorosokon* való áthaladásnál a terepkutatók a szorosban és az azt kétoldalt kísérő terepen mennek előre.

A zöm a szoros bejáratánál marad mindaddig, amíg a terepkutatók azt át nem vizsgálják. Ha a szoros nincs megszállva, a zöm gyorsan áthalad rajta.

Magaslatok átkutatásánál a terepkutatók nem menjenek fel a gerincre, hanem az oldalakat járják körül.

Mély szakadék átvizsgálásánál a terepkutatók a szakadékok fenekén és két szélén haladjanak. A zöm a szakadék egyik partja mentén (a szakadékon kívül) haladjon.

118. A felderítő járőr egyes ellenséges harcosokat vagy kisebb csoportokat meglepetésszerűen, lővés nélkül ejtsen fogságba, vagy szuronnyal semmisítsen meg. Tüzelésre, vagy kézigránát alkalmazására csak végső esetben kerüljön sor.

Abban az esetben, ha a felderítő járőr nagyobb ellenséges erővel találkozik, a parancsnok térjen ki a harc elől. A találkozást haladéktalanul jelentse, vagy jelezze az őt kiküldő parancsnoknak és folytassa a felderített ellenség figyelését.

Ha a járőr váratlanul az ellenség nagyobb erejébe ütközik, vagy ha bekerítik, rohamozza meg háttrav az ellenséget és törjön át rajta.

119. Ha a járőr ellenséges állást foglal el, a rajparancsnok köteles azt gondosan átkutatni, különösen a törzs és a hírközpontok körletét. Vegye magához az összes ott talált okmányt, térképet,

levelet, ujságot, röpcédulát, megkülönböztető jeleket (hajtókákat) stb. és ezeket juttassa el a felderítést elrendelő parancsnokhoz.

120. *Hegységben való felderítésnél* a járőr első sorban az előnyomulási út közelében lévő magaslatokon létesít álló figyelést. Innen figyeli az előnyomulási irányt és a környező terepet.

A figyelőhely megszállását a rajparancsnok jelentse az őt kiküldő parancsnoknak és annak további parancsáig tartsa a magaslatot hirtokában.

A terepkutatók a mellékutakat és ösvényeket a figyelőpontról kiindulva kutassák át a lehetőséghez képest minél nagyobb mélységben.

Az előnyomulás irányában lévő gyanús helyeket előbb a terepkutatók vizsgálják át. Ezeket a gyanús helyeket sohasem szemből, hanem mindig oldalról (hátról) kell megközelíteni. Ezalatt a raj zöme legyen készenlétben, hogy a terepkutatókat bármely pillanatban tüztámogatásban részesítse.

121. *Télen, mély hó esetén a felderítést* főképen síléceken (erdőben hótalpakon) hajtjuk végre. A csatárokat hólepellettel kell ellátni. A felszerelést fehér színnel vonják be, vagy befestik és sílécekre, vagy szántalpakra helyezik.

122. *A harccal való felderítést* a raj úgy végezze, hogy a vállalkozás alatt állítson esapdákat, esalja törbe az ellenséget és minden esetben ejtsen foglyokat.

A esapdát főképen fedett terepen állítsa fel a raj, ott, ahol az ellenség előnyomulása várható,

ahol annak megközelítési útja vezet és ahová az ellenség nem tud tüzelni.

A raj a leshelyről meglepetésszerű tűzrajtaütéssel és ezt követő szuronyharccal, vagy csak szuronyharccal oldja meg feladatát.

A törbeccsalás sikere a parancsnok és a csatárok találékonyságától, kezdeményezésétől és elszántságától függ. A tűzrajtaütés alapkövetelménye a gyorsaság és a meglepetés.

A csapda előkészítéséhez a rajparancsnok részletesen szemrevételezte a terepet, szervezte meg a rejtett figyelést, készítse elő a visszavonulási útvonalat.

123. *A vállalkozás* elsősorban fogolyszerzés céljából végrehajtott felderítés, melyet főleg éjjel, kedvező körülmények között esetleg nappal hajtunk végre.

A kijelölt lövészraj a vállalkozást gondos előkészítés után hajtsa végre.

A rajparancsnok, miután a feladatot és a készenléti helyzetet megkapta, szervezze meg a nappali figyelést, mely terjedjen ki a terepre, az ellenséges akadályokra, az ellenséges tűzfegyverek tüzelőállására, az ellenséges állásrendszerre (árkokra, futóárkokra), valamint az ellenséges állásokban a szolgálat rendjére. (Felváltások.)

A vállalkozás pontos helyét a kapott feladat és a figyelés eredménye alapján kell kiválasztani. A rajparancsnok jelölje ki a vállalkozás helyéhez vezető, valamint a visszavonulásra szolgáló útvonalat és dolgozzon ki részletes tervet a vállalkozás végrehajtására.

A vállalkozásra bátor, ügyes, erős, megbízható csatárokat válasszon ki, akik jól tudnak tájékozódni, mozogni és harcolni sötétben is.

A vállalkozásra titokban kell felkészülni. A vállalkozást meglepetésszerűen, tűzelőkészítés és „hajrá” kiáltás nélkül kell végrehajtani.

124. *A vállalkozásokra legalkalmasabb a sötét éjjel.* Az ellenség meglepése céljából és hogy a csapdába esést elkerülje, mozogjon előre a raj zajtalanul, dohányzás és beszélgetés nélkül, ügyelve arra, nehogy a fegyverzet és felszerelés zörgése elárulja. Inkább hallás, mint látás segítségével tájékozódjék, óvatos és könnyed lépésekkel, az iránynak iránytűvel, vagy a nappal már kijelölt vonatkozási pontok segítségével; a járőr meneteljen óvatos és könnyed léptekkel. Az irányt delejtű, vagy nappal kijelölt vonatkozási pontok segélyével tartsa; közben gyakran álljon meg és hallgatózzék; az ellenséghez érve lövés nélkül, bátran és határozottan rohamozzon.

125. *A rajparancsnok küldjön jelentést az őt kiküldő parancsnoknak:*

az ellenséggel való *első találkozásról*, jelentve annak erejét, harcokcsijai számát és azok fajtáit (nehéz, könnyű);

más egységhez tartozó saját csapatokkal való olyan találkozást, mely nem volt előre megbeszélve;

a kapott feladat végrehajtását.

126. *A jelentésben tüntesse fel:*

az indulás helyét vázlaton; (4. sz. melléklet);

az indulás idejét (óra, perc), hol, mikor, milyen úton, kitől, milyen értesüléseket szerzett;

hogyan most mit csinál, mit szándékozik cselekedni.

A rajparancsnok gondoljon arra, hogy a legjobb jelentés is elveszti értékét, ha későn kapják kézhez.

V. A lövészraj menetbiztosításban

127. A lövészrajt menetbiztosításnál mint *élt, oldalvédet vagy mint végbiztosító járórt* alkalmazzuk. A biztosításra kiküldött raj (járőr) feladatai:

biztosítsa az egységet az ellenség váratlan rajtaütése ellen; az ellenség felderítőit tartsa távol a biztosítandó saját csapatától;

időben jelentse a járórt kiküldő parancsnoknak az észlelt veszélyt és felfedezett akadályokat;

az ellenség támadása esetén alkalmas helyen foglaljon tüzelőállást és teremtsen kedvező körülményeket a biztosítandó egység harcalakzatba való fejlődéséhez.

128. *A rajparancsnok* a parancs átvétele után közli csatáiraival a feladatot; kijelöli a terepkutatókat, megadja feladatukat és közli velük a zöm mozgásának irányát és rendjét.

129. A járőr a tereptől függően a biztosított egységtől nappal mintegy 600 méter, éjjel és sűrű erdőben 100 méternyi távolságban haladjon.

A parancsnok a raj közvetlen biztosítására a menetvonalra és oldalt (jobbra vagy balra) terepkutató párt küldjön. A terepkutatók látótávolságra, nappal 300 méterre, éjjel és sűrű erdőben 100 mé-

terre távolodhatnak el. A rajparancsnok a terepkutatók kirendelése után vezesse raját a biztosítandó egység parancsnokának jelei szerint.

130. A raj a menetvonalon lévő tereptárgyakat és fedezékeket kutassa át, a menetakadályokat hátrítsa el vagy kerülje meg.

A rajparancsnok útkereszteződéseknél, lerombolt hidaknál, elaknásított vagy elgázosított területeken figyelmeztető jelzéseket helyezzen el.

131. *Az ellenség kisebb csoportjait* a raj meglepetésszerűen rohamozza meg, fogja el, vagy tűzzel, kézigránáttal és szuronnyal semmisítse meg.

A raj az ellenség alacsonyan szálló repülőgépeire adjon ösztüzet.

Ha a rajparancsnok *jelentős ellenséges erőket* észlel, ezt haladéktalanul jelentse az őt kiküldő parancsnoknak és rajával — lehetőleg harcokosiakadály mögött állást foglalva — tartson ki a biztosított egység felzárkózásáig.

132. *Rövid és hosszú pihenőket* a raj a kiküldő parancsnok jelzésére vagy az erre kijelölt terepszakasz vagy pont elérésekor tarthat.

Rövid pihenők alkalmával a rajparancsnok állítson ki figyelőket, raját a közelben rejtve és teljes harcészültségben helyezze el.

Hosszú pihenő, vagy hosszabb megállások alkalmával a raj tábori őrsként, a terepkutatók pedig őrszem gyanánt viselkedjenek.

133. *Üldözéskor* a biztosító feladattal előre vagy oldalba küldött raj tartsa fent az ellenség járőreivel a harcérintkezést, semmisítse meg azokat, vagy

fogja el, végül derítse fel az ellenség csapdáit és ezt jelentse a kiküldő parancsnoknak.

134. *Előnyomulásnál az utóvédnek beosztott raj* a biztosítandó egységtől látótávolságra, de legfeljebb 600 méterre meneteljen.

A rajparancsnok a közvetlen biztosításra nappal 300 méter, éjjel és sűrű erdőben pedig 100 méter távolságra *hátra* küldjön közelbiztosítót.

Az utóvédként beosztott raj feladata visszavonulásnál:

semmisítse meg, vagy ejtse foglyul a biztosított egység kötelékébe behatolni szándékozó ellenes csatárokat és kisebb csoportokat;

lesből végrehajtott rajtaütésekkel és tűzzel tartóztassa fel az ellenséget s ezzel tegye lehetővé, hogy a biztosított egység az ellenségtől a szükséges távolságra leszakadjon.

VI. A lövészraj támadásban, mint harcjárőr.

(Harcbiztosító járőr.)

135. A rajt harcjárőrként a század rendeli ki. Feladata:

derítse fel a rejtett megközelítési útvonalakat, melyeken a század a harcérintkezés felvételéhez előremozoghat;

biztosítsa a századot az ellenség meglepő rajtaütései ellen;

megfelelő terepszakaszon, melyről a század szétbontakozását biztosítani lehet, foglaljon tüzelőállást és tartsa azt meg.

136. A tüzelőállás elfoglalását jelentse a rajparancsnok a századparancsnoknak, szervezze meg a figyelést és a raj tüzét. A raj ássa be magát és védje állását szívósan a század beérkeztéig.

A század szétbontakozása után a raj csatlakozzék szakaszához.

VII. A lövészraj mint táboriőrs.

137. *A táboriőrsöt* a főørs különíti ki; nappal 600, éjjel 200 méter távolsáig; az *önálló táboriőrsöt* közvetlenül a biztosított egység küldi ki nappal és éjjel egyaránt 600 méter távolságra.

A táboriőrsöt 24 óránként váltjuk.

138. *A táboriőrs feladatai:*

az ellenséget idejében észleli és ezt a főörsrel (biztosított egységgel) közli;

az ellenséget harcra fel tartja mindaddig, míg a főørs (biztosított egység) harcrendjét fel nem vette;

megakadályozza az ellenség egyes felderítőinek, kisebb csoportjainak és a lakosságnak átszivárgását a biztosítás vonalán.

A tábori őrszolgálatra kijelölt lövészraj létszáma tegye lehetővé az őrszemek háromszori váltását: az önálló táboriőrs legalább két raj erősgű legyen.

A különösen fontos irányokban kiküldött önálló táboriőröket okvetlenül támogassuk egyes 45 mm-es lövegekkel, aknavetőkkel, páncéltörő pus-

kákkal, géppuskákkal és erősítsük meg műszaki akadályokkal. Elsősorban a nehezen felismerhető akadályok: drótakadályok, bakok, aknák, érintőaknák alkalmasak erre.

139. A táboriőrsöket az utakra és más olyan megközelítési vonalakra állítsuk fel, ahol az ellenség előnyomulása a legvalószínűbb.

A táboriőrsök ássák be magukat úgy, mint védelemben.

140. Miután a főőrs parancsnoka (önálló tábori őrsnél a kiküldő század, — vagy zászlóaljparancsnok) a feladatot megadta, a táboriőrs parancsnoka vezesse raját rejtve a kijelölt helyre, ott állítson ki figyelőt, adja meg a csatárok feladatait és az alábbiak szerint tájékoztassa azokat:

a kijelölt tüzelési és figyelési sávon belül mire fordítsanak fokozott figyelmet;

hol vannak a szomszéd táboriőrsök;

milyen irányokból jöhetnek saját felderítő járőrök;

melyek a látjelek, hangjelek és hogy az eligazítás mely ismertető jelekkel (jelszó, jelhang) történik.

141. A táboriőrs parancsnoka a rejtőzésre különös gondot fordítva, személyesen állítsa fel az őrszemét (az őrt és őrtársat), a táboriőrs zömétől nappal 100, éjjel, valamint rossz látási viszonyok között 50 m távolságra.

Az őrszem (őr és őrtárs) felváltását a táboriőrs parancsnoka mindig személyesen vezesse.

Miután a táboriőrs állását kiépítette, a parancsnok az őrszemen kívül az összes csatárokat vezesse az óvóhelyre. Ha nincs óvóhely, a táboriőrs maradjon az állásban.

142. *A táboriőrs legyen állandó harc-készültségben.* A parancsnok szervezze meg a figyelést az őrszemek, valamint a főőrs által adott jelzések átvételére.

A csatárok tartsák maguknál fegyvereiket, de a szerelvényt lerakhatják; nappal a raj fele pihen; a sötétség beálltával (ködben) a táboriőrs egész állománya az állásban helyezkedik el és éberен öröködik.

A táboriőrs rejtse (álcázza) magát és legyen teljes csendben. Tüzet nem gyújthat. A golyószóró irányzóját más szolgálatra nem szabad kijelölni: tartózkodják állandóan a golyószórónál.

Az őrszemet nyáron átlag 2 óránként, télen és nagy hidegben óránként váltjuk.*

143. A táboriőrparancsnok feladatai:

tartsa fenn a táboriőrön az állandó harc-készültséget és a szükséges rendet;

a kijelölt állás elfoglalása után készítsen két példányban helyzetjelentést, melyek közül egyiket az öt kiküldő egység parancsnokának küldje el;

ha az őrszem hívja, rejtve, betöltött fegyverrel, csatárok által kísérve menjen hozzá és állapítsa meg a hívás okát;

ha az őrszem irányából lövést hall, rendelje el a *riadót* szállja meg egységével a védőállást és intézkedjék a helyzetnek megfelelően;

* Lásd: Egyes csatár kötelességei: «Az őrszem.»

minden észlelést jelentsen a főőrs parancsnokának, az önálló táboriőrs parancsnoka pedig az őt kiküldő parancsnoknak.

144. A kiállított őrszemeket a táboriőrs parancsnoka csatárok kíséretében ellenőrzi. A saját csapathoz tartozó egyes emberektől a táboriőrs parancsnoka halkán kérje az ismertető jeleket. Mindazokat, akik az ismertető jeleket nem ismerik, őrrrel kísértesse a főőrs parancsnokához.

Az ellenségtől átszököttekről jelentést tesz a főőrs parancsnokának, aki őroket küld a szökevények hátrakísérésére.

145. *Az ismertető jelek* (jelszó, jelhang) rendeltetése az ellenségtől való megkülönböztetés. Az ismertető jeleket szóbelileg adják ki és azok egy napig érvényesek. A jelszó és a jelhang egyforma betűkkel kezdődjék: a jelhang mindig egy katonai vonatkozású tárgy vagy fogalom, a jelszó pedig egy helységnek, vagy folyónak a neve legyen (pl. „puska“, „Pécs“).

A jelhangot a biztosító és felderítő egység egész állományának, a jelszót pedig a biztosított egység összes parancsnokának ki kell hirdetni, a táboriőrs, valamint a felderítő egységek parancsnokait beleértve.

A jelhangot azoktól kérjük, akik a biztosítás vonalán bármelyik irányból áthaladnak.

A jelszót azoktól kérjük, akik a parancsnok szóbeli parancsát hozzák, valamint a felderítő egység parancsnokától, ha ő a találkozáskor a jelhangot kérdezte.

Jelszót és jelhangot halkán kell adni.

146. Az ellenség egyes katonáit, tisztjeit és kisebb csoportjait, melyek a biztosítandó vonalhoz közelednek, a táboriőrs engedje minél közelebb és igyekezzék azokat elfogni, vagy megsemmisíteni.

147. A táboriőrs parancsnoka a szomszédos táboriőröket tűzzel támogassa.

148. *Erősebb ellenség támadását* a táboriőrs parancsnoka haladéktalanul jelentse a főőrs parancsnokának (az őt kiküldő parancsnoknak) és a szomszédos táboriőrökkel együttműködve, szívósan védekezve tartson ki.

A táboriőrs csak a főőrs parancsnokának (kiküldő parancsnoknak) parancsára vonulhat vissza.

A szomszéd visszavonulása nem jogosítja fel a táboriőrsöt a visszavonulásra.

Ellenséges harckocsik megjelenését a táboriőrs parancsnoka haladéktalanul jelentse a főőrs parancsnokának (a kiküldő parancsnoknak) az előre megállapított jellel.

149. A táboriőrs csak a főőrsparancsnok (a kiküldő parancsnok) parancsára, rejtve mehet át a *sötétség tartamára* kijelölt helyére. A táboriőrs parancsnoka, az őrszemekkel együtt, utolsónak hagyja el helyét.

Az összes fegyvereket még a világosságban elő kell készíteni a legfontosabb megközelítési irányokban való éjjeli tüzelésre.

Az éjjeli állás szemrevételezésére és berendezésére a táboriőrs parancsnoka időben küldje ki helyettesét, egy-két csatárral.

Virradatkor a táboriőrs rejtve menjen vissza nappali állásába.

Negyedik fejezet.

A GÉPPISZTOLYOS RAJ.

I. Általános határozványok.

150. *A géppisztolyos raj főfeladatai: gyors, merész és váratlan rajtaütés az ellenség szárnyain és hátában, továbbá az ellenséges hézagokban abból a célból, hogy tüzével veszteséget, pánikot okozzon, a vezetést és összeköttetést megzavarja és az ellenség visszavonulását elvágja.*

A géppisztolyosok jellegzetességük folytán alkalmasak foglyok ejtésére, a csapat hátába beszivárgott ellenség megsemmisítésére, továbbá harckocsi-kísérő csapatként való alkalmazásra.

A géppisztolyos raj rendszerint szakaszkötelékben, esetleg önállóan működik. Szükség esetén lövész alosztály kötelékben harcol.

151. Fegyverét helyesen használó géppisztolyos raj még *jelentékeny túlerejű ellenséggel szemben is eredményesen harcolhat: azt megsemmisítheti, vagy foglyul ejtheti. A raj észrevétlenül közelítse meg az ellenséget és minél kisebb távolságból, valamennyi fegyveréből egyszerre, rajtaütésszerű tüzecsapásokat mérjen rá!*

152. A géppisztolytűz nagymennyiségű löszert igényel, ezért a parancsnok időben gondoskodik megfelelő löszertartalékról.

153. A géppisztolyos raj harcadatait kis csoportokban, széles kiterjedésben oldja meg. A csoportok egyike az iránycsoport. Ennél tartózkodik a raj parancsnoka.

II. A géppisztolyos raj támadásban.

154. A géppisztolyos raj önállóan csatárláncban támad. Ha lövészalakulathoz van beosztva, úgy annak kötelékében, 2—3 főből álló csoportokra szétosztva támad. A rohamtávolság elérése után a géppisztolyosok összpontosított tűzzel tüzesapásokat adnak az ellenség tűzfegyvereire és az első vonalban fekvő célokra.

155. *Ha az ellenséges védőállásban gyengén megszállott, vagy a saját-tűz által már leküzdött szakaszokat, továbbá meg nem szállott hézagokat fedezünk fel,* a géppisztolyosok szivárognak be az ellenség állásai közé és váratlanul lépjenek fel annak szárnyai, háta és tűzfegyverei (géppuskái, aknavetői és páncéltörő ágyúi) ellen. A géppisztolyosok különösen hálás céljai a támadó ellenséges alosztályok, harcálláspontok és törzsek.

156. Ellenséges ellentámadás esetén a géppisztolyosok együttműködnek a lövészegységekkel és tűzzel támogatják azokat. Igyekeznek az ellenség szárnyai és háta mögé beszivárognak meglepetésszerű tüzesapásokat leadni.

157. *Az ellenség visszavonulását felismerve,* a raj igyekezzék az ellenség visszavonulási útját elvágni. Tüzét fogatolt és gépvontatású járművekre helyezve akadályozza meg, hogy az ellenség hadianyagát és felszerelését magával vigye. A felbom-

lott ellenséget a géppisztolyos raj semmisítse meg, vagy ejtse fogságba.

158. *Erdőben (bozótosban) végrehajtott támadásnál* a raj „fésülje át” az erdőt és a védekező ellenséget oldaltámadással fogja el.

159. *Harcokocsikísérőként* alkalmazott géppisztolyos raj a védőállásba történt betörés után azonnal oszoljon széjjel, tűzzel és kézigránáttal semmisítse meg a védekező ellenséget és a tűzfegyverek kezelőit; tisztítsa meg az ellenségtől a védőállást, harcserkezeit, híradóberendezéseit tegye használhatatlanná és szállítóeszközeit semmisítse meg.

III. A géppisztolyos raj védelemben.

160. A géppisztolyos raj feladata védelemben: a lövész-egységek közötti hézag biztosítása; a védőállásba beszivárgott ellenség megsemmisítése, vagy fogságbaejtése; részvétel az ellenség rohamának elhárításában.

161. Amint az ellenséges tüzérség tüzét a mélyégi övbe hátrahelyezi, a raj gyorsan hagyja el óvóhelyét, szállja meg az előre kijelölt állásokat és a rohamozó ellenséget az összes géppisztolyok összefogott tüzével semmisítse meg.

162. A rajparancsnok a *lövészegységek közötti hézagok biztosítására* egységét két-három fős csoportokra (egymástól 100—150 m-re) ossza fel és szervezze meg azok egymásba kapcsolódó tűzrendszerét. Miután az ellenséget az álláshoz 100—200

méterre engedte, megsemmisítő tüzrel csapjon soraira.

Ha az ellenségnek mégis sikerül egy hézagon behatolnia, azt a raj parancsnoka azonnal jelentse előljárójának, valamint a szomszédoknak, további parancsig maradjon a helyén és onnan folytatása harcát az ellenség ellen.

163. Ha saját lövészegység ellentámadását támogatja a géppisztolyos raj, igyekezzék a betört ellenség szárnyain állásbamenni. A lövészekkel együttműködve összpontosítsa tüzét az ellenség oldalába és hátába és semmisítse meg, vagy ejtse foglyul az ellenséget.

164. Ha a rajparancsnok feladatul a betört ellenség megsemmisítését kapta, gyorsan és rejtve foglalja el az elrendelt készenléti állást, észrevétlenül közelítse meg az ellenséget, váratlanul törjön oldalába, vagy hátába és semmisítse meg géppisztolytűzzel vagy kézigránáttal.

165. Ha a géppisztolyos raj a lövészegység visszavonulását fedezi, meglepetésszerű tűzcsapásokkal tartóztassa fel az ellenséget.

Ötödik fejezet.

A GÉPPUSKÁS RAJ.

I. Általános határozványok.

166. A géppuskás raj főfeladata *a lövészegységek támadásának tűzzel való támogatása;*

védelemben az állás megvédése;

*saját harckocsik támadásának támogatása az el-
lenséges páncélelhárító fegyverek kezelőinek meg-
semmisítésével.*

A géppuskás raj hatásos lőtávolságának határa 1000 méter. Tüze akkor a legeredményesebb, ha a tüzmegnyitás 600 m-ről, vagy még kisebb távolságról, meglepetésszerűen történik.

Az oldalozó és hosszantozó tűz a géppuska leg-
eredményesebb tüzelési módja.

A géppuskás raj paráncsnoka *mindig ismerje a
lövészegységek feladatát és tartson azokkal állandó
összeköttetést.*

167. A géppuskás raj jól rejtett, nyílt tüzelőál-
lásból tüzel. Tüzelőállásnak alkalmatlan a lapos,
nyílt terep és a gerincvonal. Hasonlóképpen nem
szabad feltűnő tereppontok (utak, egyedülálló fák,
és sürgönypóznák, bokrok, vagy építmények) kö-
zelében, erdőszegélyen és települések szélén állás-
bamenni.

168. *Ugyanabból a tüzelőállásból tartós tűzharcot vívni tilos*, mert az ellenség azt hamar felde-
ríti és megsemmisíti. Ezért a rajparancsnok a tü-
zelőálláson kívül legalább három váltóállást szem-
revételezzen és ezeket futóárkokkal kösse össze,
hogy a rajjal idejében tudjon állást változtatni.

169. Ha a raj támadás közben megállásra kény-
szerül, a kezelők azonnal kezdjék meg a beásást.
A készenléti állásban ássanak futó- és kúszóárkot.
Védelemben a géppuska számára géppuskaállást,
vagy földerdőt kell építeni.

170. Miután a raj a géppuskát a taligáról (mál-
hásállatról) levette, a terepet és az ellenséges tűz-
hatást figyelembe véve, oszlop egyesével, vagy osz-
lop kettesével fedezéktől-fedezékig mozog előre.

171. A tüzelőállást a géppuskás raj az alábbi sor-
rendben foglalja el:

elsőnek a rajparancsnok, azután az irányzó és
a 2. szám a géppuskával, végül a lőszeresek.

172. A géppuskás raj parancsnoka a tűz megnyi-
tását rendszerint a szakaszparancsnoktól kapott
parancs alapján, sürgető harchelyzetben pedig ön-
állóan rendeli el.

173. *Működjék együtt szorosan* a lövészegysé-
gekkel, harcokcsikkal, a szomszédos nehéz fegyve-
rekkel (géppuska, aknavető, páncéltörőágyú, pán-
céltörőpuska) és a lövészegységekkel összhangban
úgy mozogjon előre, hogy azok sohasem maradjanak
tűztámogatás nélkül.

174. *A géppuskás raj lőszerpótlása*, továbbá a tü-
zeléshez szükséges egyéb anyagok felvételezése a
századfelvételezőhelyen történik.

Védelemben különösen fontos, hogy a tüzelőállásban minden fajta lőszerből állandóan elegendő tartalék álljon rendelkezésre (fedezékben, vagy óvóhelyen).

II. A géppuskás raj támadásban.

175. A géppuskás raj támadásban a lövészegység kötelékében nyomul előre. Tüzelőállását a lövészegység hézagaiban, vagy annak szárnyán választja.

A raj feladatai:

tüzével támogassa a lövészegység mozgását a rohamtávolság eléréséig;

küzdje le az ellenség tűzfészeket;

semmisítse meg a páncéltörő fegyverek, géppuskák, páncéltörőpuskák és gránátvetők kezelőit, az ellenség puskagránátosait és páncélromboló járőreit;

a lövészegység rohamához nyújtson tüztámogatást;

segítse a lövészegység előreküzdését a mélységi övben és hárítsa el az ellenség ellentámadását.

176. A rajparancsnok a támadás támogatását elrendelő parancs alapján szemrevételezze a leküzdendő célokat, állapítsa meg az ellenséges tüzgépek fészkeit, azután szemrevételezze a raj tüzelőállását. A készenléti helyről szemrevételezze a támadási területet, az előnyomulási utak és tüzelőállások szempontjából.

177. A géppuskás raj a tüzelőállás változtatását a legalkalmasabb időpontban, rejtve, fedve, szökelessel, vagy kúszással hajtsa végre.

A géppuskát fedett helyen kell tűzkész állapotba hozni és csak így, közvetlenül a tüzmegnyitás előtt szabad a tüzelőállásba előretolni.

178. A géppuskás raj *a roham megindítása előtt* ott foglaljon tüzelőállást, ahonnan a rohamot a legjobban tudja támogatni.

A roham támogatásához szükséges anyaggal és eszközzel a raj idejében lássa el magát, hogy a tüzelés zavartalan legyen.

179. *A roham pillanatában* a géppuskás raj tüzét azokra az ellenséges célokra irányítsa, melyek a lövészegység rohamát legjobban akadályozzák és semmisítse meg az ellentámadó ellenséget.

180. *Sikerült roham után* a géppuskás raj zárkózzék fel a lövészegységhez, támogassa azt az elért siker biztosításában és az elfoglalt terület megtartásában.

Ha az ellenség a rohamot visszaverte, a géppuskás raj tüzével támogassa a lövészegységek visszahúzódását, majd a megismételt rohamot.

181. *A mélységi övben vívott harcban* a géppuskás raj nem maradhat el a lövészegségtől, hanem idejében nyújtott tüztámogatással segítse annak előretörését, valamint az ellentámadások elhárítását.

182. *Ha az ellenség visszavonul*, a géppuskás raj gyorsan és bátran nyomuljon előre és tüzével semmisítse meg a visszavonulókat.

183. *Éjjel* a géppuskás raj a lövészegység egyik szárnyán támadjon és tüzét *csak a lövészegység parancsnokának parancsára* nyissa meg.

184. *Helységekben a géppuskás raj* tüzével támogassa a lövészegység utcai harcát. Épületekben, padlásokon, áttört falak mögött és utcakereszteződéseknel, ajtóknban és ablakokban berendezett tüzelőállásokból vegye tűz alá az ellenséget.

185. *Erdei támadásban* a lövészegység harcrendjén belül a hézagokban, vagy a szárnyon mozogjon előre és az ellenség által megszállt utakat, erdőátvágásokat, ösvényeket és erdőszegélyeket vegye tűz alá.

III. A géppuskás raj védelemben.

186. A géppuskás raj védelemben támogatja a lövészegységet az ellenséges támadás visszaverésében.

A géppuskás raj tudja a védőállás előtti terepet hatásos tűz alatt tartani.

Nagyobb távolságra, 600 és 1000 méter között, a géppuskás raj csak a szakaszparancsnok parancsára nyithat tüzet.

187. *Harckocsik támadása esetén a raj* tüzeljen a harckocsikat kísérő gyalogságra és igyekezzék azt elválasztani a páncélosoktól.

Ha a harckocsik elérik a tüzelőállást, a kezelők a géppuskát emeljék be a fedezékbe és a harckocsik ellen használjanak páncélgránátot, lángkézi-gránátot és kézigránátköteget. Ha a harckocsi megsérült, vagy áthaladt a futóárkon, a géppuskás raj fektesse tüzét az ellenséges gyalogságra.

188. Ha az ellenség rohamra indul, a géppuskás raj a végsőkig fokozza tüzét. A raj feladata tüze-

vel megsemmisíteni a főellenállási vonalba és a mélységi övbe betört ellenséget.

Helyesen tüzelő géppuskákkal szemben az ellenséges gyalogság nem tud előnyomulni. A géppuskások ezért minden körülmények között, ha szükséges, életük feláldozásával, még bekerítés esetén is tartsanak ki.

Ha a géppuska a harc folyamán megsemmisül, a géppuskások puskájuk (pisztolyuk) és a kézigránátjaik felhasználásával folytassák tovább a harcot.

189. A mélységi övben a géppuskás raj semmisítse meg a betört ellenséget és annak felzárkózó tartalékait, valamint támogassa tüzével a saját lövészetegységek ellentámadását.

190. A géppuskás raj csak a lövészetegység parancsnokától (vagy a géppuskás szakaszparancsnoktól) kapott parancsra vonulhat vissza. A géppuskás raj visszavonulása tüzelőállásból tüzelőállásba történjék. Visszavonulás közben a géppuskás rajok kölesönösen támogassák egymást, működjenek együtt a golyószórókkal és aknavetőikkel, használják ki a saját tüzérség tüzet.

191. *A géppuska feladatul kaphatja, hogy a szárnyak elé tolt rejtett tüzfegyverként az arcvonala elé oldalozó tüzet lőjön, vagy pedig mint rejtett tüzfegyver, a főellenállási övben lévő tüzelőállásból a legrövidebb távolságból nyissa meg tüzet a betört ellenségre. Az ilyen géppuska más feladatot nem kaphat. Tüzet önállóan nyitja meg, ha az ellenség a védőállást (tüzelőállást) 50 m-re megközelítette.*

192. A géppuskás rajparancsnok idejében, még jó látási viszony között készüljön fel a sötétségben, szürkületben, természetes és mesterséges ködben, vagy rossz látási viszonyok között való tüzeléshez. Ehhez határozza meg előre a löirányt, vagy a tűz alá veendő területet.

193. Az „ügyeletes géppuska“ állandóan a tüzelőállásban legyen. Harcszünetben a géppuskánál állandóan legyen ügyeletes géppuskakezelő. Feladata: szünetnélküli figyelés a tüzelési sávban és attól oldalt is. Ellenség megjelenése esetén riadóztat és hívja a rajparancsnokot.

Tüzérségi előkészítés és légitámadás alatt a géppuskás raj — az ügyeletes géppuskakezelő kivételével — tartózkodik az óvóhelyen (kúszóárokban, vagy fedettárokban stb.). A géppuskát pedig vigyék tűzbiztos helyre.

194. *Helységvédelemnél* a géppuskásraj utcakereszteződéseknél, terek sarkaiban, épületekben, kertekben, földerődökben, vagy a házak pinceablakaiban foglaljon tüzelőállást.

Néha előnyös a padláson választott és homokzsákokkal megerősödött tüzelőállás.

195. *Erdei védelemben* a géppuska földerődből vagy futóárokból tartsa oldalozó tűz alatt az ellenség előremozgására legalkalmasabb helyeket, erdőszegélyeket, tisztásokat, erdőátvágásokat és utakat.

196. A tüzelőállások helyének és a géppuskák számának felderítését azzal nehezítjük meg, hogy *mozgó géppuskákat is alkalmazunk*. Ezek adják

le a zavarótüzet is. A *mozgó géppuskák* kijelölésére az ezredparancsnok intézkedik.

Ezek részére már előre 3—5 fedett utakkal összekötött váltóállást kell kiválasztani és kiépíteni. A váltóállásokat a védőállás első vonalában, néha a mélységben választjuk olymódon, hogy azok a tüzelőállástól feltétlenül távol legyenek.

A tüzfeladatokat a géppuskás szakaszparancsnok adja meg és ő rendeli el a tüzelőállás változtatását.

A raj egy tüzelőállásban legfeljebb öt-tíz percig tartózkodhat, azután állást kell változtatnia.

A rajparancsnok készíttessen elő minden tüzelőállásba idejében elegendő lőszert.

Hatodik fejezet.

PÁNCÉLTÖRŐ PUSKÁS RAJ.

I. Általános határozványok.

197. *A páncéltörő puskás raj feladata, hogy összpontosított tűzzel semmisítse meg (gyujtsa fel) az ellenséges harcokocsikat (páncélgépkocsikat). A páncéltörőpuska hatásos lőtávolsága 500 m.*

Ha páncélosok támadásával nem kell számolni, a parancsnok a páncéltörő puskát egyéb célok leküzdésére is felhasználhatja; géppuskák, lövegek, beton- és földerek ellen 800 m-ig, repülőgépek ellen 500 m-ig.

198. A páncéltörő puskás raj páncéltörő puskás szakasz kötelékben vagy önállóan működik.

A fegyver kezelői bátor, találékony, szívós, kitartó harcosok legyenek, akik ismerik a harcokocsi és páncélgépkocsi sebezhető részeit (motor, üzemanyagtartály, hátsó- és oldalpáncél, torony, fenékrész).

199. A páncéltörő puska kezelők kötetmei harcban:

figyeljék állandóan a terepet;

válasszák ki, rendezzék be és rejtsék a tüzelőállásokat;

határozzák meg az egyes tereptárgyak (vonatközi pontok) távolságát és készítsék elő a löelemeket;

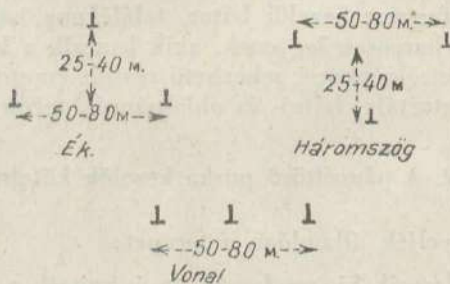
tegyék gyorsan tűzkészé fegyverüket és semmisítsék meg az ellenséges páncélost;

harc közben gyorsan és rejtetten változtassanak tüzelőállást.

A tüzelési sávban megjelenő harcokocsit *feltétlenül le kell küzdeniök!*

200. A tüzelőállást (váltóállást) természetes vagy mesterséges akadályok mögött válasszuk. A tüzelőállás nyujtson teljes körben 500 méteres távolságig kilövést és tegye lehetővé a várható ellenséges páncélostámadás ellen az oldalozó tüzet. A berendezett tüzelőállás a páncéltörő puska kiépített és rejtett állásából, lőszerfülkékből és összekötő árokból áll.

201. A raj alakzata 25—40 m tér- és távközzel alakított ék vagy háromszög; oldalozó-, vagy aretűzhöz a raj „vonal”-ban foglal tüzelőállást. (6. sz. ábra.)

6. számú ábra: Páncéltörő puskás raj harcalkazatai.

A páncéltörő puskás rajparancsnok harcban annál a puskánál tartózkodik, ahonnan a legjobban tud figyelni és a tüzet vezetni.

202. Ellenséges páncélosok megjelenésekor a rajparancsnok rajának tüzeit először az élen előnyomuló harcokcsira összpontosítsa. Ennek leküzdése után helyezze át a tüzet a következő harcokcsira.

II. Páncéltörő puskás raj támadásban.

203. *A raj támadásban:* előreküzdí magát az elrendelt irányban és összpontosított oldalozó és kereszttüzzel elhárítja a harcokcsik és páncélgépokcsik ellentámadását.

A raj mindig együttműködik a támadó lövészegységekkel és a páncéltörő ágyúkkal.

204. A páncéltörő puskás raj a páncéltörő puskás szakaszparancsnoktól, vagy annak a lövészegységnek (század, szakasz) parancsnokától kap parancsot, melynek alárendelték. A kapott parancs vétele után a rajparancsnok:

megszervezi az ellenség figyelését;
rejtve felderíti (figyeléssel) a kijelölt támadási irányt, a raj előnyomulási lehetőségeit;

kijelöli a készenléti helyet, a tüzelőállást, valamint a következő tüzelőállásokat és a rejtett megközelítési utakat;

megadja a raj feladatát;

látóösszeköttetést létesít az általa támogatandó lövészszázad- (szakasz) parancsnokkal, valamint a szomszéd páncéltörő puskás rajokkal és lövegekkel.

205. A raj a lövészsorozat (szakasz) harcrendjében a hézagokban vagy a szárnyakon támad. A kezelők a tüzelőállás változtatását lépcsőzetesen, rejtett megközelítő utakon, vagy pedig a gyalogság, tüzérség, aknavetők tűztámogatását kihasználva hajtják végre. Az állásváltoztatást úgy kell végrehajtani, hogy közben mindig készen álljanak a támadó ellenséges harckocsik megsemmisítésére.

206. *Roham előtt* a páncéltörő puskás raj a rohamtávolságon (rohamállásban) foglaljon rejtett tüzelőállást, figyelje az ellenség tűzfegyvereit és legyen készen a harckocsik leküzdésére.

207. *Ha támadásunkat harckocsik támogatják*, a raj lőjje ki az ellenség páncéltörő eszközeit és repülőit. Az ellenséges harckocsikat és páncélgépkocsikat a raj parancs bevétele nélkül, öntevékenyen vegye tűz alá.

Betörés után a mélységi övben vívott harcoknál és az ellenség üldözésekor a raj támogassa saját harckocsijainak támadását, tüzeljen az ellenség páncéltörő fegyvereire és ha ellentámadó ellenséges harckocsik bukkannak fel, összpontosított tüzét azonnal helyezze át azokra.

208. A páncélosok ellentámadásának elhárítása után a raj *változtasson tüzelőállást*.

209. *Erdőben való támadásnál* a raj a lövészgység kötelékében harcol. Ilyenkor a raj az erdő szegélyén, utakon, átvágásokon, gyalogösvényeken, tisztásokon mozog. Feladata: megakadályozni, hogy az ellenség ellentámadó harckocsijai a lövészgység harcrendjébe betörjenek.

210. *Éjjel csak akkor tüzelünk harcokocsikra és páncélgépkocsikra, ha a cél jól látható (körvonalak, kipuffogó eső).*

211. *Helység harcban a páncéltörő puskás raj a lövészegységbe beosztva harcol azzal a feladattal, hogy ellentámadó, vagy beásott harcokocsikat, vagy ha ilyenek nincsenek, a beton- és földerődökből, házakból, pincékből, vermekből tüzelő ellenséges fegyvereket megsemmisítse.*

III. Rohamcsoporthoz beosztott páncéltörő puskás raj.

212. A raj rohamjárórhöz beosztva is harcolhat. Nyenkor fogja le a beton- és földerődöket és küzdje le az ellentámadó ellenséges harcokocsikat. Parancsait a rohamjárór parancsnokától kapja.

A rajparancsnok ismerje a rohamjárór támadási tervét. Idejében, pontosan és minden részletre kiterjedően beszélje meg a lövészegységekkel, páncéltörő lövegekkel és robbantócsoportokkal az együttműködést.

213. A raj a rohamjárór szárnyán foglaljon tüzelőállást, lehetőleg minél közelebb az ellenség föld- (beton) erődökhöz.

A raj lehetőleg 90°-os szög alatt tüzeljen az erőd lőrésére. A tűz alatt tartott beton- (föld)-erődöket a raj megszakítás nélkül figyelje.

Besötétedés előtt és ha ködösítés várható, a raj állítsa be fegyvereit a lőrésre.

IV. Páncéltörő puskás raj védelemben.

214. *A raj feladata védelemben:*

az ellenség harcokcsijainak megsemmisítése a védőállás előtt;

áttört harcokcsik leküzdése a mélységi övben.

215. A rajparancsnok feladata a páncéltörő puskás szakasz parancsnokától kapott feladat vétele után:

megszervezi a figyelmet a kiutalt sávban;

szemrevételezi a tüzelő- és váltóállást;

meghatározza a vonatkozási pontok távolságát és elkészíti a célvázlatot;

megszervezi az árkok, óvóhelyek kiásását és álcázását, valamint a kilátást és kilövést gátló tereptárgyak (terepfedezet) eltávolítását;

felveszi az összeköttetést annak a támpontnak parancsnokával (század-, szakaszparancsnok), ahová beosztották, továbbá a szomszéd páncéltörő puskák és lövegek parancsnokával és megbeszéli velük az együttműködést.

216. Az ellenség támadásának megindulásáig tartózkodják a raj óvóhelyen. Egy-egy ügyeletes figyelő és irányzó legyen a tüzelőállásban. A rajparancsnok parancsára foglalja el helyét a raj a tüzelőállásban.

217. *A raj a támadó harcokcsikat erős összpontosított tűzzel küzdje le.* Először a raj felé közeledő, azután a szomszédot veszélyeztető harcokcsikat semmisítse meg. A tüzelőálláson túlhaladt harcokcsira csak akkor tüzeljen, ha szemből újabb harcokcsi nem közeledik.

218. A raj *mindig összpontosított tűzzel* harcol. Célpontul válassza a raj:

közeledő harckocsiknál a tornyot,
a védőállás akadályain, torlaszokon és egyéb akadályokon áthaladó harckocsiknál a kocsi alját,
a szomszédokra támadó harckocsiknál az oldalpáncélzatot és a motorrészt,

távozó harckocsiknál a hátsó részeket.

219. Ahol ellenséges harckocsitámadás várható, a raj tüzelőállása tegye lehetővé:

a mozgékony tűzvezetést bármely irányból közeledő harckocsik ellen,

a szomszédos páncéltörő fegyverek támogatását,
a főellenállási vonal mögé, a védelem mélységébe betört harckocsik lekiüzdését.

220. A páncéltörő puskás rajnak az ellenséges harckocsikat minden harchelyzetben le kell küzdenie. Készítsen elő a raj váltóállásokat és ha az ellenség tüzérségi vagy aknavető tüzébe kerül, továbbá minden ellenséges harckocsi hullám támadásnak elhárítása után változtasson állást.

221. *A raj helységvédelemnél* tüzelőállásait a helység szegélyén, útkereszteződéseknél, tereken, épületekben, pincékben úgy válassza meg, hogy összpontosított keresztűz alá tudja venni a támadó harckocsikat.

222. *Erdei védelemnél* a páncéltörő puskás raj tüzelőállását az erdő szegélyétől befelé 50—100 méterre válassza úgy, hogy az utakat, gyalogösvényeket, átvágásokat, tisztásokat és kisebb bozótosokat tűz alá vehesse.

V. Páncéltörő puskás raj menetbiztosításban és állóbiztosításban.

223. *A menet és a megállások biztosításánál a páncéltörő puskás raj főfeladata az el. e. séges harckocsik és motorizált egységek leküzdése.*

Menetbiztosító részhez, vagy a főcsapat menetoszlopába beosztott páncéltörő puskás raj parancsnoka

figyelje a terepet és a látjeleket (jelzéseket): „harckocsitámadás“ jelre azonnal foglaljon tüzelőállást a támadási irányban és a harckocsikat összpontosított tűzzel küzdje le.

224. Táborigőrs szolgálatban a páncéltörő puskás raj úgy viselkedik, mint védelemben.

Hetedik fejezet.

AZ ÖNALLÓ LÖVEG (FÉLSZAKASZ).

(A 45 mm páncéltörő ágyú és 76 mm ezredlöveg.)

I. Általános határozványok.

225. *A 45 mm-es páncéltörő ágyú főfeladatai harcban:*

a páncélgépkocsik és harckocsik leküzdése,
az ellenség tüzfegyvereinek (géppuskák, lövegek, aknavetők) és élő erőinek megsemmisítése.
beton- és földerdőkből tüzelő ellenséges fegyverek lefogása (leküzdése) közvetlen réslövéssel,
harckocsi akadályokon átjárók törése saját harckocsik számára.

Az ágyú páncéltörő lövedéke átüti a könnyű harckocsik és páncélgépkocsik páncélzatát, valamint a közepes harckocsik oldalfalát,

Különleges páncéltörő lövedéke a közepes és nehéz harckocsi páncélzatát is átüti.

Harckocsikra és páncélgépkocsikra az ágyúval 600 méterig hatásosan tüzelhetünk.

226. *A 76 mm ezredlöveg főfeladatai harcban:*
a gyalogsággal együttmozogva annak közvetlen támogatása;

harc a páncélgépkocsik és harckocsik ellen;

a gyalogsági tüzfegyverek (géppuskák, lövegek, aknavetők) és tábori erődítésekben (könnyen fedett) vagy nyílt terepen lévő ellenséges élő erők megsemmisítése;

beton- és földerdőkől tüzelő ellenséges fegyverek lefogása (leküzdése) közvetlen réslövéssel; drótakadályokon és harcoksiakadályokon átjárók törése a saját gyalogság, illetve harcokszik számára.

A löveg páncélgránátja a könnyű harcokszik és páncélgépkocsik páncélzatát, különleges (páncél-átégető) gránátja a közepes és nehéz harcokszik páncélzatát is átüti.

Tüze harcokszik ellen 600 méterig hatásos.

227. Az önálló lövegeket* mindig a lövészegységekhez osztjuk be. A lövegvezető ismerje a lövészegység feladatát és terveit és tartson annak parancsnokával összeköttetést. A lövegvezető a löveg tűzharcát hanggal és jellel vezeti.

A lövegvezető a tüzelőállás elfoglalása előtt felderíti a terepet, kijelöli a löveg tüzelőállását és 3—4 váltóállását.

Tapasztalt, hidegvérű és magabiztos lövegkezelők több, gyalogság által kísért harcoksi támadását is vissza tudják verni.

228. A félszakasz tüzelőállása a lövegvezető figyelőhelyéből, a lövegállásból és a mozdonyállásból áll.

A kezelők kiássák a lövegállást, saját részükre pedig árkot és óvóhelyet készítenek *

* A lövegeket félszakasz egységbe szervezzük.

mindezt a földi és légi figyelés ellen tökéletesen rejtik.

A löveg rendszerint nyílt állásból (közvetlen irányzással) tüzel, de tüzelhet fedett állásból is.

229. A lövegvezető figyelőhelyét a lövegállás közelében válassza, míg a mozdonyt lehetőleg közel, fedetten helyezze el és gondosan álcázza.

230. A lövészegység parancsnoka ismerje a körzetében elhelyezett löveg tüzelőállását és változásait, valamint hatásterületét (tüzelési sávját).

A lövészegység felállítása ne akadályozza a löveg kilövését a tüzelési sávban.

A lövegvezető és a lövészegység parancsnoka között legyen állandó összeköttetés, vagy személyes érintkezés, vagy hírvivő útján.

A lövészegység parancsnoka köteles a löveg kezelőit a löveg mozgatásában támogatni.

II. A löveg támadásban.

231. A löveg támadásban kövesse a gyalogságot, (harckocsikat); közvetlen lövéssel semmisítse meg az ellenség tüzfegyvereit.

A löveg ne maradjon el a gyalogságtól. Álljon mindig készen, hogy az ellenség harckocsitámadását visszaverje.

232. A löveg kísérje a gyalogságot (harckocsikat) *terepszakaszról-terepszakaszra* történő állás-változtatásokkal. A löveg fedezővonal mögött foglaljon *készenléti állást*. A lövegvezető és az

irányzó ezalatt a figyelőhelyen vannak. A löveg-vezető jelére a kezelők a löveget gyorsan nyitál-lásba vontatják és haladéktalanul megnyitják a tüzet.

A tüzérségi előkészítés alatt a lövészezred pa-rancsnoka a 76 mm-es ezredlövegnek az ezred tá-madási sávjába eső tüzfeladatokat ad.

233. *Gyalogsággal, vagy harckocsikkal együtt végrehajtott támadásnál az együttműködés bizto-sítása céljából szervezze meg a lövegvezető a tá-mogatott egység parancsnoka által adott jelek szüntelen figyelését.*

234. *Roham esetén a lövegvezető semmisítse meg az ellenség oldalozó tüzfegyvereit, továbbá azokat, amelyek a mélységi övből tüzelve a roham sikerét veszélyeztetik.*

Mélységi övben való harcnál a löveg a lövés-egység előretörésével összhangban változtassa tü-zelőállását. A lövegvezető ne várja be, hogy a gya-logság kérjen tüztámogatást, hanem figyelje ál-landóan a harc menetét és öntevékenyen semmi-sítse meg a gyalogság előhaladását akadályozó el-lenséges tüzfegyvereket, ellentámadás esetén pedig az ellenséges gyalogságot.

Sikertelen roham esetén a löveg tüzével fedezze a gyalogság visszavonulását, majd támogassa a megismételt rohamot.

Üldözéskor a löveg gyorsan kövesse a gyalogság élcsapatait és közvetlen tüzrel akadályozza meg, hogy az ellenség újra megszervezze ellenállását.

235. *Éjjel* a félszakasz folytatólagos állásváltatásokkal kövesse a gyalogságot, de tüzeit csak a lövészegység parancsnokának parancsára nyithatja meg.

Éjjeli harc előtt, a jó együttműködés érdekében a félszakasz parancsnoka a lövészegység parancsnokával együtt, még világosan szemrevételezze a a támadás irányába eső terepet és állapítsa meg:

a lövészegység és a félszakasz készenléti helyét;

a lövészegység és a félszakasz előnyomulásának irányát és módját;

a félszakasz által megoldandó feladatokat; (leküzdendő célokat);

az éjszakai tájékozódásra szolgáló pontokat;

a jelzéseket.

A támadás megindítása előtt a löveg a gyalogsági egység szárnyán vagy hézagaiban foglaljon tüzelőállást. A rejtés szabályait éjjel is szigorúan be kell tartani.

236. *Erdőben való támadáskor* a löveg legyen állandóan készenlétben váratlan ellenséges ellentámadások visszaverésére.

A félszakasz feladata az ellenséges tüzfegyverek, különösen az oldalozó tüzfegyverek leküzdése.

A löveg terepszakasról-terepszakaszra történő állásváltoztatással kövesse a gyalogságot és pedig a helyzetnek, a terepnek és a terepfedezetnek megfelelően vagy rendes vontatással, vagy a kezelők által vontatva.

237. *Helységben való támadásnál* a löveg főfeladata a harckocsik és egyéb páncéljárművek, pincékből, ablakokból, torlaszok mögül, árkokból vagy más építmények mögül tüzelő ellenséges tűzfegyverek megsemmisítése.

238. *Rohamjárőrbe beosztott löveg* feladata ellenséges lövegek, páncéltörő puskák, valamint beton- (föld) erődökben lévő géppuskák leküzdése.

A löveg készenléti helye a beton- (föld)erődöktől 300—500 méter távolságra legyen és azt a támadás közvetlen megindulása előtt foglalja el.

A támadás megkezdéséig a löveg fedett helyen legyen.

239. A rohamcsoportok megindulása előtt a félszakasz (szakasz) parancsnoka a lövészegység és a páncélosegység parancsnokával együtt állapítsa meg:

a beton- (föld)erőd lőréseit és az abból tüzelő fegyverek tüzelési sávját;

a leküzdendő beton- (föld) erödhöz vezető megközelítési vonalakat;

e megközelítési vonalakon lévő gyalogsági-, és harckocsiakadályokat és azok jellegét;

melyek lesznek a löveg tüzelő- és váltóállásai azalatt, miközben a gyalogság (harckocsik) előnyomulnak a leküzdendő beton- (föld) erödhöz;

a célmegjelölés módját;

a löveg tüzének megnyitását és beszüntetését elrendelő jeleket.

III. A löveg védelemben.

240. *Védelemben a löveg főfeladata a harckocsik elleni harc.*

Egyéb feladatot a löveg csak váltóállásból és fedett állásból hajthat végre, de akkor is legyen mindig készen harckocsitámadás elhárítására.

Harckocsik elleni alkalmazásnál a löveg tüzelőállását a főellenállási vonalban vagy a mélységi övben válassza, a valószínű harckocsitámadás irányában, úgy, hogy a szomszédos lövegekkel legyen tűzösszeköttetésben.

A tüzelőállásokat főleg természetes és mesterséges harckocsiakadályok mögött válasszuk és azokat földi és légi figyelés ellen gondosan rejtjük.

A harckocsitámadás megkezdéséig a löveg ne árulja el tüzelőállását.

241. *Lövegvezető feladata védelemben:*

pontosan ismerje a saját aknamezők, a szomszédos páncéltörő fegyverek helyét, továbbá a saját gyalogságnak alöveg tüzelési sávjába eső állásait;

időben taroltassa le a kilövést és figyelést gátló tereptárgyakat és terepfedezetet, úgy, hogy a löveg tudjon köröskörül, minden irányban tüzelni;

időben mérje le (becsülje meg) a célterület és a vonatkozási pontok távolságát, természetes vonatkozási pontokban szegény terepen pedig tűzzön ki vonatkozási pontokat;

rendeztesse be a tüzelőállást, építtesse ki a lövegállást és a váltóállásokat, továbbá a kezelők fedezékét (futóárkot);

készüljön fel és rendezkedjék be az éjszakai, valamint rossz látási viszonyok közötti tüzelésre (köd, mesterséges köd, eső, hóvihár);

szemrevételezze és készíttesse elő a váltóállásokba vezető utakat;

készítse el tüztervét a harcokcsielhárításhoz. (5. sz. melléklet.)

tartalékoljon elegendő lőszeret.

242. *Erdőben* a löveg a főellenállási vonalban foglaljon tüzelőállást, hogy onnan a védőálláshoz vezető megközelítési utakat oldalozó tűz alatt tudja tartani.

A főellenállási övbe beosztott löveg úgy foglaljon tüzelőállást, hogy onnan az erdőszegélyeket, átvágásokat, utakat és tisztásokat hosszantozni tudja.

243. A főellenállási vonalban állásban lévő löveg csak a lövészegység parancsnokának engedélyével nyithat tüzet, kivéve, ha közeltámadást kap, vagy ha összeköttetése a lövészegység parancsnokával megszakadt. A főellenállási öv mélységében tüzelőállásban lévő löveg tüzét a lövegvezető öntevékenyen nyitja meg.

244. *Helységvédelemben* a löveg házakban, pincékben vagy egyéb épületekben menjen tüzelőállásba. A falakat homokzsákokkal, vagy más módon meg kell erősíteni és azokba lőréseket kell vágni.

IV. A löveg menetben, menetbiztosításban, valamint pihenő alatt.

245. *Menetben, menetbiztosításban, valamint pihenők alatt a löveg főfeladata az ellenség harcokcsijainak és gépesített egységeinek leküzdése.*

Menet alatt a biztosító csapatokhoz, valamint a főcsapathoz beosztott löveg lövegvezetője figyelje állandóan a terepet és a jelzéseket, nehogy meglepő támadás érje.

„*Harckocsitámadás*“ jelzés esetén a lövegvezető haladéktalanul foglaljon el a várható támadás irányában tüzelőállást és fogadja a harcokcsikat pontos tűzzel.

246. *Az elővédhez beosztott löveg az elővédzömnél menetel, a lövegvezető az elővéd parancsnokánál tartózkodik.*

A harcérintkezés felvételekor (harcba lépéskor) a lövegvezető vagy a kapott feladat alapján, vagy saját kezdeményezésére foglaljon gyorsan nyílt tüzelőállást és haladéktalanul nyissa meg a tüzet.

247. *Előőrsszolgálatban a löveg ugyanúgy működjék, mint védelemben.*

248. *Pihenők előtt a löveg foglaljon rejtett (nyílt) tüzelőállást és legyen készen arra, hogy tüzét bármikor meg tudja nyitni. A lövegvezető készítse elő az ellenség legvalószínűbb támadási irányában a löelemeket és szervezze meg a figyelmet.*

MELLÉKLETEK.

I. sz. melléklet.

A GYALOGSÁG FEGYVEREI.

1. *A puska* a csatár egyéni fegyvere, mellyel el-lenségét lövedékkel, szuronnal és puskatussal küzdi le. Gyakorlati tűzgyorsasága: a 7.62 mm. 48 M. puskánál 10, öntöltő puskánál 20 célzott lövés percenként; az önműködő puskánál 20 célzott egyeslövés, illetőleg rövid sorozatokban 50 lövés percenként. A puskából lőtt célzott ösztűz csoport-célok leküzdésére 1000 m-ig hatásos. Repülőgépeket, valamint ejtőernyősöket 500 m. harcokcsik, páncélgépkocsik figyelőréseit pedig 200 m távol-ságon belül veszünk tűz alá. A puskából szabvá-nyos éles, nyomjelző, acélmagvas és gyújtó lö-szert tüzelünk.

2. *A 7.62 mm. 48 M. géppisztoly* — a közelharc legnagyobb hatású fegyvere. Több géppisztoly összpontosított tüze különösen az ellenség élő erői-vel vívott harcban érvényesül (gyalogság, lovasság, gépkocsin, harcokcsin) szállított gyalogság és von-tatóeszközök ellen. A géppisztollyal 500 m-ig tü-zelünk.

Gyakorlati tűzgyorsasága — percenként 100 lö-vés.

Kézigránát — közvetlenül a szuronyroham előtt, valamint árokban, óvóhelyen, összekötőárookban, helységben, erdőben és hegyek között vívott harc-ban a honvéd nélkülözhetetlen egyéni fegyvere. A

támadó kézigránát hatása 5 m-es (hatásnövelő burokkal 25 m.), a védőkézigránaté pedig 100 m-es sugarú körben megsemmisítő.

Harckocsi ellen a hernyótalp alá dobott kézigránát köteget alkalmazunk. A *páncélgránát páncélozott célok*, valamint erős fedezékek megsemmisítéséhez alkalmazott különleges csapódógyújtós fegyver. Dobási távolsága 20 m.

A *lángkézigránát* — egyszerű, megbízható és hatásos fegyver harckocsik, páncélgépkocsik, beton, valamint földerődök, gépkocsik, földön álló repülőgépek és fedezékben, valamint helységben lévő ellenséges erők leküzdésére. A lángkézigránát az üveg eltörése után, a levegő hatására önmagától meggyullad; ismerünk ettől eltérő, különleges gyújtóval ellátott lángkézigránátot is. Dobástávolsága 30 m. A lángkézigránátot fontosabb irányok lezárására, vagy egyes épületek felgyújtására is alkalmazzuk.

A 7.62 mm. 48 M. *pisztoly* kis távolságon végrehajtott rajtaütésnél, védelemben és közelharcban a parancsnok és egyes csatárok pontos és hatásos egyéni fegyvere.

A 7.62 mm. 48 M. *golyószóró* a lövészraj főfegyvere; tüze csoportok és fontos egyéni élő célok ellen 800 m-ig, repülőgépek és ejtőernyősök ellen pedig 500 m-ig megsemmisítő hatású. A golyószóróval rövid sorozatokat tüzelünk. Gyakorlati tűzgyorsaságá 80 lövés percenként.

A 7.62 mm. 48 M. *géppuska* 1000 m-ig a gyalogság leghatásosabb önműködő nehéz fegyvere a nyílt terepen, valamint a lapos terephullámok mö-

gött lévő csoportos élő célok és tüzfegyverek megsemmisítéséhez. Legnagyobb hatású a 600 m-ről, vagy még ennél is kisebb távolságról végrehajtott tüzzel való rajtaütés. A repülőgépekre és ejtőernyősökre 1000 m. távolságig a géppuskák különleges állvány és irányzék alkalmazásával tüzelnek. (500 m. távolságon belül különleges irányzék nélkül.) A raj, szakasz, vagy szd. kötelékében alkalmazott géppuskák gondosan rejtett tüzelőállásokból folytatják a tűzharcot. A géppuskák az egyes egységek között hézaglövessel is tüzelhetnek. Tüzelési módjuk a sorozattűz. A géppuska gyakorlati tűzgyorsasága: 250—300 lövés percenként.

A páncéltörő öntöltő puska és páncéltörő egylövetű puska rendeltetése a kis és közepes harcokocsik, ellenséges páncélgépkocsik elleni harc 500 m. távolságig; egyes esetekben a betonerdők (földerdők) lőrésének lövésére, tüzfészek leküzdésére 80 m-ig, valamint repülőgépek ellen is (500 m-ig) használhatjuk.

A páncéltörő puskából egyes lövésekkel fényjelző páncéltörő löszert tüzelünk. A lövedék 400 m. távolságig a közepes harcokocsi páncélzatát átüti. Találat esetén a lövedék a motort, üzemanyagtartályt vagy a löszert felgyújtja, vagy robbanást okozhat. A páncéltörő puska gyakorlati tűzgyorsasága: az öntöltő puskánál 5 töltényes tárral 15 lövés percenként, az egylövetű puskánál 16 lövés percenként.

A 45 mm-es páncéltörő ágyú a harcokocsik és páncélgépkocsik elleni harc főfegyvere (közepes és nehéz harcokocsira különleges páncélgránátot tü-

zel, szabványos páncélgránátja csak az oldalpáncélt üti át). Ezenkívül alkalmazzuk még a páncéltörő ágyút az ellenség élő erőinek és tüzfegyvereinek leküzdésére, valamint réslövessel a beton- és földerdőkől irányított — bármilyen fajtájú — tűz kikapcsolására.

A páncélgránát harcokcsik és páncélgépkocsik ellen 600 m-ig, a repeszgránát az ellenség élő erői és tüzfegyverei ellen 2500 m-ig hatásos.

Az ágyú gyakorlati tűzgyorsasága percenként 15 lövés.

76 mm-es 48 M. ezredlöveg mozgékonyásával és hatásos tüzével a gyalogság legfontosabb közvetlen támogató és kísérő fegyvere. A 76 mm-es ezredlöveg feladata nyílt terepen mozgó-, vagy beásott élő ellenséges élőerők és tüzfegyverek megsemmisítése. Közvetlen irányzással veszi tűz alá: a beton- és földerdők lőréseit, a különböző fajtájú harcokcsikat (páncélgránát alkalmazásával) és páncélgépkocsikat.

A harcokcsikra és páncélgépkocsikra irányított tűz páncélgránáttal 600 m-ig hatásos. Repeszgránát az ellenség élő erői és tüzfegyverei ellen 4000 m távolságig hatásos. Legnagyobb lőtávolsága 7000 m., ha a sarkantyúkat jól beássuk, akkor kb. 40°-os csőemelkedéssel 8500 m.

A löveg gyakorlati tűzgyorsasága percenként 10 lövés.

Az *aknavetők* feladata az ellenség lejt mögötti, szakadékokban vagy a tábori erődítésekben lévő élő erőinek és tüzfegyvereinek megsemmisítése, figyelőhelyeinek és könnyű tábori erődítményeinek szétrombolása.

Az aknavetők jellemző adatai:

Ürméret	Lőtávolság	Percenkénti tűz- gyorsaság	Szállítási mód	Kezelő személyzet
51 m/m (szd.)	800 m.	30 lövés	1 ember	3 fő
82 m/m (zlj.)	3000 m.	25 lövés	3 ember, vagy mátság állaton, vagy lóvonatású taligán	5 fő
120 m/m (ezred)	6000 m.	12 lövés	kocsin	6 fő

A lánggránátvető egyszerűsített aknavető, mely különleges, öngyulladásra alkalmas folyadékkal töltött üveglövedéket lő. A lánggránátvetőt harc-kocsik, páncélgépkocsik leküzdésére és vakítására, futóárkokban, beton és földerdőkben és épüle-tekben harcoló ellenség kipörkölésére használják. Percenkénti tűzgyorsasága 6—8 lövés. Kezelőszemélyzete 3 fő.

A lángszóró lángesóvájának hatása 30 m-ig terjed. A gyalogság hátra csatolható lángszóróval harcol. A lángszóró igen hatásos fegyver, a harc-kocsikban, géppuskás fészkekben, lövészárkokban, betonerdőkben, földerdőkben (a lőréséken keresztül), összekötőárkokban és épületekben lévő ellenség kiégetésére. A lángszóró alkalmas helységek és száraz erdők felgyújtására is.

A távgyújtású aknáknak, (megfigyelt akna) különleges töltetük van. A terepen helyezik el és vezeték útján történő villamos gyújtásra, vagy a

ránehezhető súly hatására robbannak. A főirányokban, szárnyakon, csatlakozási pontokon és a főellenállási vonalban, rejtve telepítjük.

Az aknák rendeltetése az ellenség mozgásának akadályozása. A gyalogsági aknák az emberi súly alatt, rálépéskor robbannak. A páncélos aknák robbanásához nagyobb súly (hárekocsi, páncélgépkocsi) szükséges. Ezeket a fontosabb irányokban telepítjük.

HELYZETJELENTÉS ÉS CÉLVÁZLAT.

(1—3. sz. vázlat.)

A vázlatot rejtett állásponton, tetszésszerű méretarányban készítjük.

A vonatkozási pontok és egyes terepszakaszok távolságát becsléssel, vagy — ha van rá lehetőség — a távolság lelépésével állapítsuk meg.

A vonatkozási pontokat egyezményes jellel és jobbról-balra növekvő számozással jelöljük meg; az *alpvonatkozási pontot* bekarikázzuk.

A vázlat összeállításánál a munkát a következő sorrendben végezzük:

megállapítjuk a világtájakat és az É. jelet az üres lapra berajzoljuk;

megjelöljük álláspontunkat és az azt jellemző tereptárgyakat (terepdomborzatot, terepfedezetet); (lehetőleg feltüntetjük a vázlat méretarányát is);

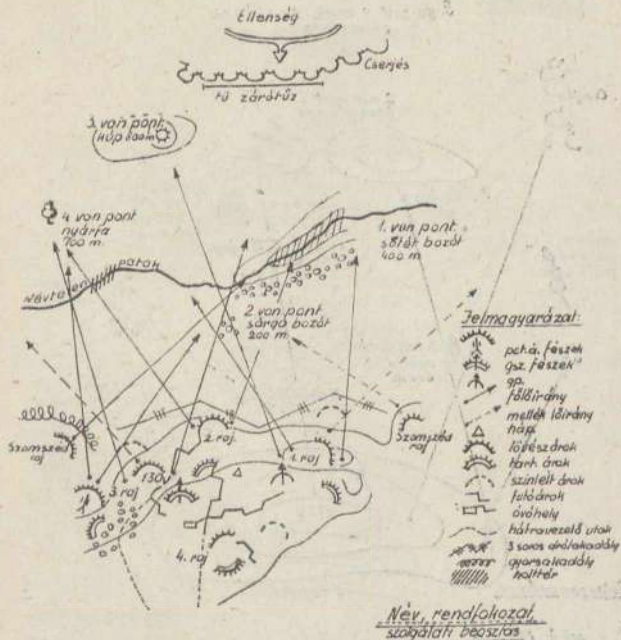
a vázlatot úgy készítjük el, hogy a harcsáv, vagy az ábrázolni kívánt tereprész a lap közepére kerüljön;

az alpvonatkozási ponttól kezdve, egymásután feltüntetjük a vonatkozási pontokat, tereptárgyakat és azoknak az állásponttól való távolságát;

megnézzük a vázlatot és a megjegyzés rovatban feltüntetjük mindazt, amit rajzban nem lehet kifejezni;

a készítési időpont (év, hó, nap, óra, perc) pontos megjelölése után aláírjuk a vázlatot;

A 3. lövész század 1. szakaszának helyzetjelentése

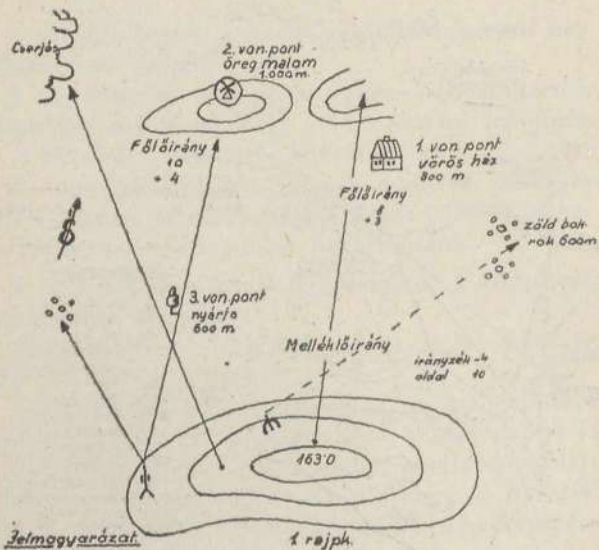

Példa a lövészszakasz helyzetjelentésére.

A helyzetjelentés tartalmazza:

- az ellenség mozgási irányát, vagy helyzetét;
- a szakasz (raj) helyzetét, feltüntetve az elvégzett erősítési munkálatokat (lövészárkok, tartalékarok és leplezőárkok) és akadályokat;

3. gp. szd. 1. szak. 1. rajznak célvázlata

Zelmogyarózat.

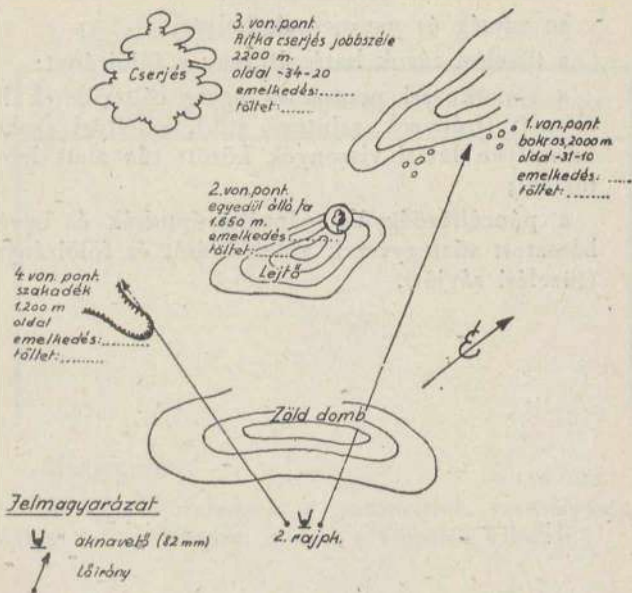
1 rajph.

- ✕ ptk. (45 mm)
- rh gp.
- ↗ főlőirány
- melleklőirány

Példa a géppuskásraj célvázlatára.

3. sz. vázlat.

1. av szak. 2. rajának
célvázlata.

Példa az aknavetőraj célvázlatára.

saját tüzfegyverek tüzelőállását, azok főlőirányát vagy tüzelési sávját, a közelben elhelyezett egyéb tüzfegyvereket és a holttereket;

az együttműködő (szomszédos) tüzfegyvereket, a parancsnok harcálláspontját, figyelőhelyét, a figyelők helyét és a járőrök mozgási irányát; utakat;

A célvázlaton tüntessük fel:

az egység és parancsnok helyét;

a tüzelési sávok határait vagy a főlőirányt;

a vonatkozási pontok és egyes célterületek lőelemeit (irányzék, szintező, stb.), amellyel azokat bármilyen látási viszonyok között tűz alatt lehet tartani;

a páncéltörőágyúk, páncéltörőpuskák és egyéb beosztott tüzfegyverek tüzelőállását és főlőirányát (tüzelési sávját).

Figyelőlap minta

A figyelő feladata: . . . . .

Bónap és nap	A figyelés időpontja, helye	Mit figyelt meg:	Hol figyelt meg:

Megjegyzés:

A figyelő feladatát a parancsnok személyesen írja a figyelőlapra, midőn a figyelőt kiküldi.

Tábori jelentőtömb (külső oldala)

Elismervény.

..... sz. jelentés (parancs) kézbesítés ideje: .....

kézbesítés helye: .....

átvevő aláírása: .....

(itt szakítandó le!)

címzett: ..... elküldés ideje: .....

a küldő álláspontja: ..... a jelentés (parancs)

..... szám: .....

használttérkép: ..... térkép kiadásának éve: .....

1. A parancsokat és jelentéseket jelentőtömbön írjuk.

2. A „címzett“ rovatba a címzett nevét írjuk be, *alakulatának megjelölése* nélkül. A „kézbesítés ideje“ rovatában az év, hó, nap, óra és perc irandó be kettős számcsoportokkal. Pl.: 48., 11.05., 15.45. Ezt a rovatot az irat aláírása után töltjük ki.

A „küldő álláspontja“ rovatba térkép, vagy terep szerint feltüntetjük az elküldés helyét.

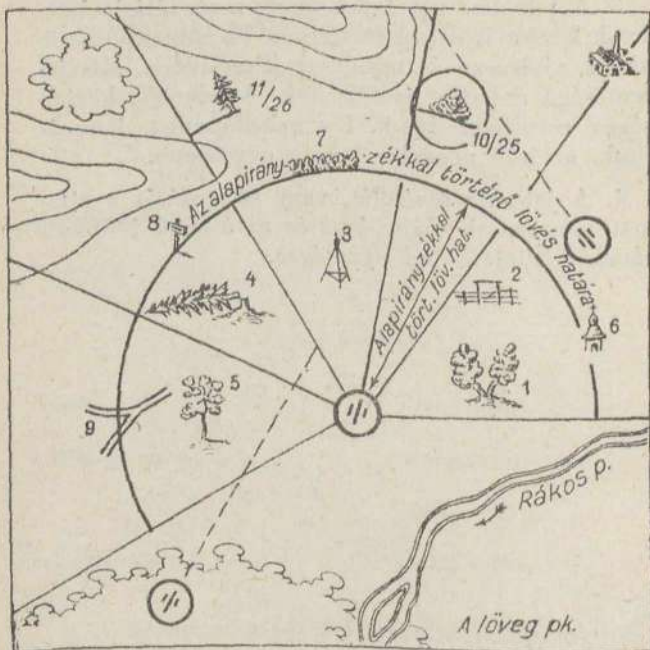
A „ . . . . . szám“ rovatba írjuk a jelentés sor-
számát.

3. A jelentést úgy írjuk, hogy rossz látási viszonyok között is olvasható legyen Fogalmazzunk röviden, világosan és mindenre kiterjedően. Kis jelentőségű dolgokat mellőzzünk. A jelentést közönséges ceruzával írjuk. Ha másolópapírt használunk, az írón nyomása legyen egyenletes.

4. A jelentés átvételét, vagy elolvasását a címzett parancsnok aláírásával és az átvétel időpontjának feltüntetésével nyugtázza.

Tűzterv harcokosi elhárítására.

1. Körvédelem esetén a vonatkozási pontokat a löveg mögött is ki kell jelölni.

2. A löveg körül húzott félkör mutatja azt a távolságot, amelyen belül felbukkanó harcokoscélok külön irányzék állítása nélkül, az alapirányzékkel leküzdhetők.

3. E félkörön kívül eső többi vonatkozási pontoknál a számlálóban a vonatkozási pont száma, a nevezőben pedig a vonatkozási ponthoz tartozó irányzéktávolság van feltüntetve.

4. A karikába berajzolt (10/25) vonatkozási pont az alapvonatkozási pont.

5. A vázlaton két szomszédos löveg és azok főlőiránya is fel van tüntetve.

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Második fejezet. Az egyes csatár.	
I. A csatár általános kötelmei	3
II. A csatár különleges kötelmei	6
Harmadik fejezet. A lövészraj.	
I. Általános határozványok	15
II. A lövészraj támadásban	15
III. A lövészraj védelemben	26
IV. A lövészraj felderítésben	30
V. A lövészraj menetbiztosításban	35
VI. A lövészraj támadásban, mint harcjárőr	41
VII. A lövészraj, mint táboriőr	42
Negyedik fejezet. A géppisztolyos raj.	
I. Általános határozványok	43
II. A géppisztolyos raj támadásban	48
III. A géppisztolyos raj védelemben	49
Ötödik fejezet. A géppuskás raj.	
I. Általános határozványok	51
II. A géppuskás raj támadásban	53
III. A géppuskás raj védelemben	55

Hatodik fejezet. Páncéltörő puskás raj.	oldal
I. Általános határozványok	59
II. Páncéltörő puskás raj támadásban	61
III. Rohamosporthoz beosztott páncéltörő puskás raj	63
IV. Páncéltörő puskás raj védelemben	64
V. Páncéltörő puskás raj menetbiztosításban és álló biztosításban	66
 Hetedik fejezet. Az önálló löveg (félszakasz)	
I. Általános határozványok	67
II. A löveg támadásban	69
III. A löveg védelemben	73
IV. A löveg menetben, menetbiztosításban, va' mint pihenő alatt	75
Mellékletek	76

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84727138

DR

